

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.140/2023/29. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. október 6. napján és 2023. október 11. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta, és 2023. október 11. napján kihirdette a következő

ÍTÉLETET:

A hivatali vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2022. december 1. napján kihirdetett 22.B.14/2021/66. számú ítéletét valamennyi vádlott vonatkozásában megváltoztatja.

Az terhelt2 II. r. vádlott terhére rótt cselekmények közül a folytatólagosan elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntettét a Btk. 294. § (1) bekezdés 1. és 2. fordulata, a (3) bekezdés a) pont ac) alpontja, valamint b) pontja szerint minősíti.

A Terhelt3 III. r. vádlott terhére rótt folytatólagosan elkövetett hivatali vesztegetés büntettét a Btk. 293. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés 3. fordulata szerint minősíti.

A Terhelt4 IV. r. vádlott terhén értékelt cselekményt a Btk. 294. § (1) bekezdés 1. és 2. fordulata, és a (3) bekezdés a) pont ac) alpontja, valamint b) pontja szerint minősíti.

A Terhelt5 V. r. vádlott terhére rótt cselekményt a Btk. 293.§ (1) bekezdése és a (2) bekezdés 3. fordulata szerint minősíti.

A terhelt1 I. r. és terhelt2 II. r. vádlottal szembeni vagyonek Kobzás intézkedést – a megfizetésre ítélt helyett – elrendeltnek tekinti.

Terhelt5 V. r. vádlottal szemben 20 000 (húszezer) Ft vagyonek Kobzást is elrendel.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy

- a terhelt1 I. r. vádlott és terhelt2 II. r. vádlott személyi adatai közt feltüntetett „pü” utalást „pénzügyőr”-re helyesbíti,
- a II. r. vádlott tartózkodási helyként feltüntetett cím megszűnt.

A másodfokú eljárásban a tolmácsolás és fordítás kapcsán felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. december 1. napján kihirdetett 22.B.14/2021/66. számú ítéletével

– terhelt1 I. r. vádlottat hivatali vesztegetés elfogadása büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (2) bekezdés, (3) bekezdés *a)* pont *ac)* alpont] miatt 3 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 800 000 Ft pénzbüntetésre, 3 év pénzügyőri és kormánytisztviselői foglalkozástól eltiltásra, 3 év közügyektől eltiltásra és 853 906 Ft „vagyonelkobzás megfizetésére”;

– terhelt2 II. r. vádlottat 2 rendbeli, egy esetben folytatólagosan elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés 1. fordulat *b)* pont] miatt 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 300 000 Ft pénzbüntetésre, 3 év pénzügyőri és kormánytisztviselői foglalkozástól eltiltásra, 3 év közügyektől eltiltásra és 285 000 Ft „vagyonelkobzás megfizetésére”;

– Terhelt3 III. r. vádlottat hivatali vesztegetés büntette [Btk. 293. § (1) bekezdés, (2) bekezdés 3. fordulat], folytatólagosan elkövetett hivatali vesztegetés büntette [Btk. 293. § (1) bekezdés] és bűnsegédként elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés 1. fordulat *b)* pont] miatt halmazati büntetésül 1 év 6 hónap – végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett – börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 1 500 000 Ft pénzbüntetésre;

– Terhelt4 IV. r. vádlottat bűnsegédként folytatólagosan elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása büntette [Btk. 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés 1. fordulat *b)* pont] miatt 1 év – végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett – börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 300 000 Ft pénzbüntetésre;

– Terhelt5 V. r. vádlottat társtettesként elkövetett hivatali vesztegetés büntette [Btk. 293. § (1) bekezdés] miatt 6 hónap – végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett – börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 600 000 Ft pénzbüntetésre ítélte.

[2] Az elsőfokú ítélet a szabadságvesztésekből engedélyezett feltételes szabadság legkorábbi időpontját valamennyi vádlott esetében a büntetés kétharmad részének kitöltését

követő napban határozta meg. Az elsőfokú bíróság rendelkezett az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetéséről, illetve a Terhelt5 V. r. vádlott kapcsán felmerült fordítási- és tolmácsdíjak „állam terhén maradásáról” is.

[3] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész részbeni megalapozatlanság, a vádirati minősítés megállapítása és a vádlottakkal szemben kiszabott büntetés súlyosítása érdekében jelentett be fellebbezést. Az I. r. vádlott és védője elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezése, másodlagosan eltérő minősítés és eltérő tényállás megállapítása, illetve ennek folytán a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést. A II. és IV. r. vádlottak védői elsődlegesen felmentés, másodlagosan megalapozatlanság és téves minősítés miatt, a büntetés enyhítése érdekében, a III. r. vádlott védője a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést. A II. r. vádlott fellebbezése elsődlegesen felmentésre, másodlagosan a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére irányult.

[4] Az ügyész fellebbezésében azt fejtette ki, hogy a másodfokú bíróságnak a módosított vádirati tényállással egyező tényállást indokolt megállapítania. Ennek keretében rögzíteni kell az ítéleti tényállásban azt, hogy terhelt2 II. r. vádlott saját szerepét felnagyítandó azt is vállalta a jogtalan előny kérésekor, hogy a kiközvetített cégeknél nem folytat le szűrőpróbaszerű vámellenőrzéseket, Terhelt5 V. r. vádlottnak azt ígérte, hogy biztosítani fogja az cég12 által behozott áruk valós értéknél kisebb értéken történő vámkezelését. Ezen kiegészítések folytán a vádlottak által elkövetett cselekmények minősítése álláspontja szerint helyesen a következő:

– terhelt2 II. r. vádlott esetén 2 rb. a Btk. 294. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés *a)* pont *ac)* alpontja és *b)* pontja szerint minősülő üzletszerűen és részben folytatólagosan, az előnyért hivatali helyzetével egyébként visszaélve elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása büntette;

– Terhelt3 III. r. vádlott esetén 2 rb. a Btk. 293. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés 3. fordulata szerint minősülő, egy esetben folytatólagosan elkövetett hivatali helyzetével egyébként visszaélésre irányuló hivatali vesztegetés büntette és a Btk. 294. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés *a)* pont *ac)* alpontja szerint minősülő vezető beosztású személy által az előnyért a hivatali helyzetével egyébként visszaélve elkövetett hivatali vesztegetés felfogadása büntette;

– Terhelt4 IV. r. vádlott esetén a Btk. 294. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés *a)* pont *ac)* alpontja és *b)* pontja szerint minősülő üzletszerűen és folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása büntette;

– Terhelt5 V. r. vádlott esetén a Btk. 293. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés 3. fordulata szerint minősülő társtettesként elkövetett, hivatali helyzetével egyébként visszaélésre irányuló hivatali vesztegetés büntette.

[5] Az ügyészség álláspontja szerint még a kétségekívül nyomatékos enyhítő körülmények sem indokolják azt, hogy a bíróság nagyobb mértékben eltérjen az öt éves törvényi minimumtól az I. r. vádlott esetében, ezért a kiszabott büntetések súlyosítása indokolt. A tényállás kiegészítése és így a II-V. r. vádlottak terhére rótt bűncselekmények súlyosabb minősülésére figyelemmel a büntetések súlyosítása szükséges a többi vádlottal szemben is másodfokú eljárásban. Ezen kívül Terhelt5 V. r. vádlott esetében a II. r. vádlottnak ígért 20 000 Ft-os előnyre figyelemmel vagyoneklobzás alkalmazása is indokolt.

[6] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2023. május 2. napján kelt BF.188/2023/6. számú átiratában az ügyész által bejelentett fellebbezést fenntartotta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, azonban a tényállás részben hiányos. A részbeni megalapozatlanság az ügyiratok tartalma alapján kiküszöbölhető, amely során az ügyészi fellebbezésben írtak szerint kell kiegészíteni az elsőfokú ítélet tényállását. A kiegészített tényállás alapján az II-V. r. vádlottak terhére rótt cselekmények minősítése az ügyészi fellebbezésben írtak szerint módosítandó.

[7] A büntetés kiszabása körében az ügyészség azt fejtette ki, hogy az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy a vádlottakkal szemben szabadságvesztés büntetést kell kiszabni, és arra is helyes következtetést vont, hogy az I. és II. r. vádlottakkal szemben foglalkozástól eltiltás mellékbüntetést is ki kell szabni. Azonban a velük szemben kiszabott büntetések tartamának emelése indokolt annak érdekében, hogy a büntetések kellőképpen tükrözzék a két vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség magasabb fokát és az elbírált korrupciós bűncselekmények valódi tárgyi súlyát. A III-V. r. vádlottakkal szemben kiszabott felfüggesztett szabadságvesztést megfelelő szankciónak tartotta, azonban a büntetési célok megítélése szerint a III. r. vádlott esetében hosszabb próbaidőt, a IV. és V. r. vádlottak esetében a szabadságvesztés hosszabb tartamát és hosszabb próbaidőt indokolnak. Szükségesnek látta továbbá Terhelt5 V. r. vádlott esetében 20 000 Ft vagyonelkobzás alkalmazását is.

[8] Mindezek alapján a fellebbviteli főügyészség az elsőfokú ítélet megváltoztatására tett indítványt.

[9] terhelt1 I. r. vádlott védője elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság a tárgyalást olyan személy távollétében tartotta meg, akinek jelenléte a törvény értelmében kötelező lett volna. A védő indítványának indokolásában abból indult ki, hogy 2018. június 29. napján a nyomozó hatóság ügyvéd neve ügyvédet rendelte ki az I. r. vádlott védelmére. A kirendelés hatálya 2018. július 3. napjáig tartott, amikor is az I. r. vádlott meghatalmazott védője, ügyvéd neve2 ügyvéd benyújtotta a meghatalmazását a nyomozó hatóságnál. Ezt követően Terhelt3 III. r. vádlott 2018. július 9. napján meghatalmazás adott ügyvéd neve ügyvéd részére, aki később a bírósági szakaszban az előkészítő ülésen és a tárgyalásokon is eljár.

[10] A védő érvelése szerint annak folytán, hogy Terhelt3 III. r. vádlott az előkészítő ülésen beismerte a bűnösségét, illetve már a nyomozás során is terhelő vallomást tett terhelt1 I. r. vádlottra, a két vádlott között érdekellentét állt fenn az egész az eljárás tartama alatt. Ezért a Be. 43. § (2) bekezdése alapján az I. és III. r. vádlottak védelmében nem járhatott volna el ugyanaz a védő, márpedig ügyvéd neve ügyvéd mindkét vádlott védője volt. Ebből következően pedig az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett azzal, hogy Terhelt3 III. r. vádlott védőjét nem zárta ki az eljárásból. Mivel ügyvéd neve ügyvéd nem járhatott volna el a III. r. vádlott védelmében, az elsőfokú bíróság olyan személy távollétében tartotta meg a tárgyalást, akinek részvétele a törvény értelmében kötelező.

[11] A védő kifejtette továbbá, hogy az elsőfokú ítélet tényállása megalapozatlan, mivel az hiányos, iratellenes és több ponton helytelen ténybeli következtetéseket tartalmaz. Az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha ítéletében azt rögzíti, hogy nem bizonyítható kétséget kizáró bizonyossággal az, hogy terhelt1 I. r. vádlott hivatali helyzetével bármilyen módon visszaélt volna. Ez arra vezethető vissza, hogy az elsőfokú bíróság terhelt1 I. r. vádlott

magatartását nem a valós helyzethez, hanem egy elképzelt, utópisztikusan rendezett eljáráshoz mérte.

[12] Az elsőfokú ítélet tényállása számos, az ügy megítéléséhez szükséges tény nem rögzít, amelyekből szerinte az a következtetés lett volna levonható, hogy nem volt olyan eljárási rend, amelyre az elsőfokú ítélet hivatkozik. Ebből pedig az következik, hogy – követendő eljárás hiányában – az I. r. vádlott egyes döntései meghozatalakor nem élt vissza hivatali helyzetével. Az a következtetés vélekedése szerint helytelen, amely szerint az I. r. vádlott által elfogadott üzemanyagkártya és az általa meghozott vezetői döntések között összefüggés lett volna. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a bizalmi partnerekkel a vámigazgatóság közvetlen kapcsolatot tartottak a felmerült problémák megoldása érdekében, így azt nem lehet „bűnös kapcsolatként” kezelni. A törvényszék hiányosan ismertette a védelem által indítványozott tanúk vallomásait, amelyekből érvei szerint azt lehet megállapítani, hogy az adott időszakban sem a személyi, sem a tárgyi feltételek nem tették lehetővé a vámkezelés korábbi működését, és nem volt olyan eljárásrend, amelynek szabályaihoz minden körülmények között ragaszkodni kellett volna.

[13] Az elsőfokú bíróság szerinte tévedett akkor, amikor a cég7 konténereivel kapcsolatos eseményeket nem a rendszerben jelen levő hibaként, hanem a hivatali helyzettel történtő visszaélésként fogta fel. A lehallgatási anyagból nyomon követhető, hogy az I. r. vádlott csak a sokadik napon avatkozott közbe, és ezt a döntést meghozhatta, az nem jelentette az elsőfokú bíróság által sejtetett, de a tényállás részévé nem tett technológiai rend sérelmét, és nem jelentette azt, hogy az I. r. vádlott a szabályokkal ellentétesen befolyásolta volna a vámvizsgálatot.

[14] Mindezekre figyelemmel a hivatali vesztegetés elfogadásának minősített esete terhelt1 I. r. vádlott terhére nem állapítható meg, csupán a Btk. 294. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő alapeset. Erre a minősítésre figyelemmel és az ügyészség által is indítványozott enyhítő szakasz alkalmazásával nincs akadálya a felfüggesztett szabadságvesztés kiszabásának. A védő a büntetéskiszabási körülmények kapcsán kifejtette, hogy az elszaporodottság nem róható az I. r. vádlott terhére, mivel nem állapítható meg sem a korrupciós bűncselekmények számának lényeges emelkedése, sem az átlagostól való számottevő eltérés. Nem értékelte az elsőfokú bíróság azt a tényt, hogy az I. r. vádlott hosszú időn keresztül kifogástalan munkát végzett a egyéb2nél, amiből arra lehet következtetni, hogy vele szemben a büntetés könnyebben célt érhet. Az I. r. vádlott a cselekményt teljes egészében feltárta, így a részbeni beismerés enyhítő körülmény. Nem értékelte az elsőfokú bíróság a jelentős időmúlást és az I. r. vádlott megbánó magatartását, további enyhítő körülményként kérte figyelembe venni, hogy az I. r. vádlott több mint egy évtizede rendszeresen nyújt támogatást különböző alapítványok és kezdeményezések részére.

[15] Mindezek alapján az I. r. vádlott védője – amennyiben az ítélet hatályon kívül helyezésére nem kerül sor – az I. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhítésére tett indítványt.

[16] terhelt1 I. r. vádlott fellebbezésének írásbeli indokolásában csatlakozott védője hatályon kívül helyezésre tett indítványához. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a vallomását az ítéletben csak röviden foglalta össze, ahogy azt is, hogy az elsőfokú eljárásban tett észrevételeit nem vette figyelembe. Az I. r. vádlott kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság Terhelt3 vallomására alapította a tényállást annak ellenére, hogy ez a vallomást zavaros, a III.

r. vádlott pszichés problémákkal küzdött a megtétele során, a szembesítésükre pedig nem került sor. A III. r. vádlott vallomásáról előadta továbbá, hogy valótlanosságokat állított, több esetben kifejezetten bizonytalan volt a kihallgatása során, csak a nyomozást végző ügyészségnek való megfelelés motiválta, magát szeretne volna menteni. Kifogásolta az elsőfokú bíróság hiányos bizonyítékértékelő tevékenységét, álláspontja szerint több releváns tény ítéleti értékelése elmaradt, és a tényálláshoz több pontosítást fűzött. Fellebbezésében visszatérően hivatkozott arra, hogy a konténerek elengedésével nem szegett meg semmilyen szabályt, ilyet az elsőfokú ítélet sem tud megjelölni, döntése szabályos és törvényes volt.

[17] Terhelt2 II. r. vádlott védője fellebbezésben a tényállás kiegészítésére tett indítványt, amely keretében rögzítendő, hogy az cég1 és az cég2 kizárólag a egyéb2 helység5i Adó- és Vámigazgatóság illetékességi területén folytatott tevékenységet, és a II. r. vádlott által közvetített gazdasági társaságok vámeljárássai kizárólag ezen a vámigazgatóságon kerültek lefolytatásra.

[18] A védő álláspontja szerint ezekre a kiegészítésekre azért van szükség, mert a hivatali vesztegetés akkor valósul meg, ha az elkövető a hivatali működésével kapcsolatban kéri vagy fogadja el a jogtalan előnyt, márpedig a II. r. vádlott hivatali működése nem ahhoz a vámigazgatósághoz kötődött, amelyen a III. r. vádlott által képviselt céget vámkezeltettek. A védő érvelése szerint a II. r. vádlott kapcsolata rendkívül távoli a kérdéses vámeljárással, azok elvégzéséről semmilyen információval nem rendelkezett, azok tőle függetlenül zajlottak le. Ebből következően a II. r. vádlott működésével kapcsolatban nem fogadott el előnyt, de még előny ígéretét sem.

[19] A védő hivatkozott a Kúria Bfv.I.188/2012/5. számú határozatára, amely szerint a tényállásszerűséghez elég, ha konkrét ügyintézésről függetlenül, a hivatalos személy jóindulatának elnyerése érdekében adták az előnyt. Hivatkozott továbbá a BH2022. 226. számon közzétett eseti döntésre, amely szerint a tényállásszerűséghez szükséges kapcsolat a hivatalos személy működése és a jogtalan előny között konkrét ügytől függetlenül is megállapítható, pusztán az a törvényi követelmény, hogy a hivatali működés legyen a kerete, alapja az előnynek.

[20] A bizonyítékokból meglátása szerint nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a II. r. vádlott hivatali működése volt a kerete, alapja, kiváltó oka az előnynek, kizárólag azt, hogy a vádlottak célja az érintett társaságok bevételeinek és piaci részesedésüknek a növelése volt. Az előny pedig kizárólag e célból, a hivatali működéstől független közvetítői tevékenységre figyelemmel volt biztosított a II. r. vádlott részére. Ezért a II. r. vádlott védője elsődleges bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság hiányában történő felmentésre tett indítványt. Amennyiben ezek az indítványok nem vezetnek eredményre, a védő felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását látta indokoltnak, figyelemmel védenca egészségi állapotára és a jelentős időmúlásra.

[21] Terhelt3 III. r. vádlott védője fellebbezésében előadta, hogy védenca javára nagy nyomatékkel kell értékelni a feltáró jellegű beismerő vallomást, amely nagymértékben hozzájárult a vád tárgyává tett bűncselekmények felderítéséhez. További enyhítő körülményként kérte értékelni az időmúlást és az eljárás elhúzódását, amelyet az elsőfokú bíróság nem teljeskörűen tett meg. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tulajdonított megfelelő súlyt a III. r. vádlott büntetlen előéletének és annak a ténynek, hogy kiskorú gyermeke eltartásáról gondoskodik. Indítványozta a védő a III. r. vádlott előzetes mentesítését arra figyelemmel, hogy a büntetett előélet védenca munkavégzését lehetetleníti el.

[22] A Terhelt4 IV. r. vádlott védője által előterjesztett írásbeli fellebbezés túlnyomórészt megegyezik a II. r. vádlott védője által előterjesztett fellebbezéssel, vele egyező okokból elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság hiányában történő felmentésre tett indítványt. A IV. r. vádlott védője ezen túl hivatkozott arra is, hogy a titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékokat ki kellett volna rekeszteni, mivel a régi Be. 206. § (1) bekezdésében rögzített okiratok nem kerültek csatolásra. A védő álláspontja szerint az a tény, hogy a titkos adatszerzés engedélyezéséről szóló végzésből kitűnik az indítvány tartalma is, nem teszi mellőzhetővé a törvényben felsorolt iratok csatolását. Mivel így az elsőfokú bíróság a IV. r. vádlott eljárási jogainak lényeges korlátozásával folytatta le az elsőfokú eljárást, érvelése szerint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése indokolt. Amennyiben a IV. r. vádlott bűnössége megállapítható, pénzbüntetés kiszabását látta indokoltnak az időmúlásra, a büntetlen előéletre és a bűnsegédi alakzatra figyelemmel. A védő hivatkozott továbbá arra, hogy az elszaporodottság nem vehető figyelembe súlyosító körülményként, mivel azt az ügyészség nem támasztotta alá hiteles forrásból származó statisztikai adatokkal.

[23] A másodfokú eljárásban tartott nyilvános ülésen az I. r. vádlott védője az írásban előterjesztett fellebbezésével egyező tartalommal tartotta meg perbeszédét. Azt annyival egészítette ki, hogy az elsőfokú bíróság nem tárta fel azt, terhelt1 I. r. vádlottnak pontosan milyen eljárást kellett volna követnie a cég7 által importált áruk vizsgálata során. Ennek hiányában azt kell irányadónak tekinteni, hogy az I. r. vádlottnak volt döntési joga a körben, hogy milyen vizsgálat indokolt a kérdéses konténerek esetében, és a döntése okszerű és jogszerű volt, az üzemanyagkártya elfogadása és a döntés között pedig nem volt semmilyen okozati összefüggés. A hatályon kívül helyezésre irányuló indítványt azzal egészítette ki, hogy az, hogy a III. r. vádlott védelmében kizárt védő járt el azt is magával vonja, hogy az ennek a védőnek adott kézbesítési megbízás hatálytalan, így a III. r. vádlottnak is jelen kellett volna lennie az elsőfokú bíróság által tartott tárgyaláson.

[24] terhelt1 I. r. vádlott felszólalásában felvázolta a bizalmi partneri rendszer történetét és eredeti célját, a rendszer kiépítésnek nehézségeit, a saját szakmai múltját és munkaeitikáját, valamint a III. r. vádlottal fennálló kapcsolatát. Előadta, hogy a III. r. vádlott vallomása hiteltelen és szakmai szempontból több téves megállapítást is tartalmaz. A tanúk elmondták, hogy nem lehetett kivételezni, és gyors szakmai döntéseket kellett hozni, be kellett avatkozni, ha 24 órán belül nem történtek meg az áruvizsgálatok.

[25] terhelt2 II. r. vádlott védője perbeszédében csatlakozott az I. r. vádlott védője által előterjesztett hatályon kívül helyezésre irányuló indítványhoz. Egyebekben írásbeli fellebbezésével lényegében egyező tartalommal adta elő perbeszédét, hangsúlyozta, hogy a II. r. vádlott megromlott egészségi állapota miatt a büntetés nagyobb mértékű enyhítése indokolt.

[26] Terhelt3 III. r. vádlott védője az írásban előterjesztett fellebbezésével egyezően adta elő perbeszédét.

[27] Terhelt4 IV. r. vádlott védője csatlakozott a II. r. vádlott védője által elmondottakhoz, egyebekben írásbeli fellebbezésével egyezően nyilatkozott.

[28] Terhelt5 V. r. vádlott védője perbeszédében kifejtette, hogy védence tagadja a bűnösségét, ennek ellenére tudomásul vették az elsőfokú bíróság ítéletét. Az ügyészség súlyosításra irányuló fellebbezését nem tartotta alaposnak, hangsúlyozta, hogy az enyhítő körülmények száma és nyomatéka nem indokolja a törvény szigorának alkalmazását az V. r. vádlott esetében.

[29] A nyilvános ülésen jelen volt I. r. vádlott az utolsó jogán nem kívánt nyilatkozni.

[30] A bejelentett fellebbezések közül az ügyészségé a II-V. r. vádlottak által elkövetett cselekmények minősítésének megváltoztatására és az V. r. vádlottal szemben vagyonek Kobzás elrendelésére irányuló részében alapos.

[31] Az ügyészi fellebbezés az I. r. vádlott esetében a büntetés súlyosítására, a II-V. r. vádlottak esetében a tényállás és a minősítés módosítására is irányult. A védői fellebbezések közül az I., II. és IV. r. vádlottak érdekében bejelentett fellebbezések teljes körűek voltak, míg a III. r. vádlott esetében kizárólag a büntetés mértékét támadták. Tehát valamennyi vádlott esetében előterjesztésre került a tényállást támadó fellebbezés, így a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság által végzett felülbírálat terjedelme teljes volt: az kiterjedt az ítélet megalapozottságára, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseire, valamint az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartására is.

[32] A felülbírálat keretében elsőként is megállapította az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok csaknem maradéktalan megtartásával folytatta le az eljárást.

[33] Az ítéltábla terhelt1 I. r. vádlott és védője eljárási okból történő hatályon kívül helyezésre irányuló indítványát nem találta alaposnak. A védő érvelésének a lényege az volt, hogy terhelt1 I. r. vádlott és Terhelt3 III. r. vádlott között érdekellentét áll fenn, ennek ellenére ügyvéd neve ügyvéd 2018. július 3. napjáig az I. r. vádlott kirendelt védője, 2018. július 9. napjától pedig a III. r. vádlott meghatalmazott védője volt.

[34] A Be. 43. § (2) bekezdése szerint több terhelt, illetve bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy érdekében ugyanaz a védő akkor járhat el, ha a terhelték vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személyek érdekei nem ellentétesek. Bár a normaszöveg a nyomozás idején hatályos szövegváltozata

kizárólag a terheltet tartalmazta, ennek nincs jelentősége, mivel mindkét érintett vádlott már terhelti jogállásban volt a védő által kifogásolt eljárási cselekmények során.

[35] Mindenekelőtt le kell szögezni, hogy jelen ügyben ügyvéd neve ügyvéd nem járt el párhuzamosan több terhelt érdekében, mivel az I. r. vádlott személyéhez kapcsolható kirendelt védői jogállás a Be. 48. § (2) bekezdése alapján a ügyvéd neve²nek adott meghatalmazás benyújtása folytán megszűnt, és a III. r. vádlott csak ezt követően adott neki meghatalmazást. Ezért az értelmezést igénylő kérdés csak az volt, hogy a több terhelt érdekében történő védői eljárás feltételezi-e azt, hogy a védő egyszerre egy időben jár el több terhelt érdekében, vagy pedig – egyezően a védő érvelésével – az is ezen eset alá vonható, amikor a védő utóbb lesz az eljárásban egy másik, az előző védencével érdekellentétben álló terhelt védője. A kérdés eldöntése során az ítéltábla a Kúria Bfv.816/2022/9. számú precedensértékű határozatára volt figyelemmel, amelynek [24] bekezdése kifejezetten kimondja, hogy a Be. 43. § (2) bekezdése csak „arra az esetre vonatkozik, ha a védő egyidejűleg látja el több terhelt védelmét”. Mivel jelen ügyben erről nincs szó, a III. r. vádlott védőjének kizárása nem volt indokolt, így az I. r. vádlott védője által hivatkozott hatályon kívül helyezési ok sem áll fenn.

[36] Megjegyzendő egyebekben, hogy már a nyomozást vezető ügyész is észlelte a ügyvéd neve ügyvéd eljárásával kapcsolatos lehetséges eljárásjogi problémákat, és azokra ki is tért terhelt¹ I. r. vádlott 2018. július 11. napján fogatosított folytatódó kihallgatása során. Ekkor az I. r. vádlott úgy nyilatkozott, hogy a kirendelt védővel nem folytatott egyeztetést, vele egyáltalán nem beszélt, semmilyen adatot nem adott át a részére. Az I. r. vádlott akkor eljárt védője, ügyvéd neve² nyilatkozata szerint a kirendelt védővel ő sem beszélt, mivel a védence arról tájékoztatta, hogy nem folytatott vele semmilyen egyeztetést. Az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy ezeknek a körülményeknek a tisztázásával az ügyészség minden kételyt eloszlatott, eljárása semmilyen formában nem kifogásolható, mivel úgy biztosította a szabad védőválasztás jogát a III. r. vádlott számára, hogy a fent hivatkozott, a védő kizárására vonatkozó eljárásjogi szabályokat is maradéktalanul betartotta.

[37] Az indokolás teljessége érdekében megjegyzi az ítéltábla, hogy amennyiben a kizárási ok fenn is állt volna, az egyedül Terhelt³ III. r. vádlottra hatott volna ki. Ugyanis ebben az esetben azt kellett volna megállapítani, hogy a III. r. vádlott védelmében nem volt jelen védő az előkészítő ülésen és a tárgyaláson, amely kétségkívül hatályon kívül helyezési ok, ami azonban a többi vádlottra automatikusan nem hat ki. Ezt a jogértelmezést a Kúria hivatkozott határozatának [20] bekezdése is megerősíti: „a védő kizárása tárgyában a kizárás terjedelme csak akkor vonatkozó másik terheltre is, ha több terhelt válik érintetté az adott védő eljárása folytán”. Mivel azonban a bírósági szakaszban terhelt¹ I. r. vádlott nem volt érintett a III. r. vádlott meghatalmazott védőjének eljárása (vagy annak hiánya) folytán, a hatályon kívül helyezési ok sem vonatkozhat rá. Ezért a védői indítvány alaposága esetén is kizárólag Terhelt³ III. r. vádlottat érinthette volna a kérdéses perjogi hiba.

[38] Azonban sem emiatt, sem más terheltre vonatkozóan hatályon kívül helyezésre nem kerülhetett sor, mivel az elsőfokú bíróság ugyan követetett el eljárási szabálysértéseket, de azok egyrésztől nem voltak kihatással az ügy érdemére, másrésztől nagyobb részüket már az elsőfokú tárgyalás során javította.

[39] A Be. 502. § (3) bekezdése szerint a bíróság az előkészítő ülésen két figyelmeztetést közöl a vádlottal: a Be. 185. § (1) bekezdésében rögzített terhelti figyelmeztetést és a Be. 500. § (2) bekezdésében foglalt, a bizonyítási indítványok előterjesztésével kapcsolatos figyelmeztetést. A 2021. szeptember 20. napján megtartott előkészítő ülésről felvett 22.B.14/2021/26. számú jegyzőkönyvből megállapítható, hogy a jelen levő I-IV. r. vádlottakkal a törvényszék egyszerre közölte a figyelmeztetéseket, azonban az általános

terhelti figyelmeztetés elmaradt. Ezután terhelt1 I. r., terhelt2 II. r. és Terhelt4 IV. r. vádlottak úgy nyilatkoztak, hogy nem ismerik el a bűnösségüket, és a vallomástételt az előkészítő ülésen megtagadták. Terhelt3 III. r. vádlott beismerte bűnösségét, lemondott a tárgyaláshoz való jogáról, de a vallomástételt megtagadta. Az elsőfokú bíróság az előkészítő ülésen kihirdetett 26-I. sorszámú végzésével elfogadta a III. r. vádlott beismerő nyilatkozatát, de vele szemben nem hozott ítéletet.

[40] A terhelti figyelmeztetés elmaradása főszabály szerint a vádlotti vallomás kirekesztéséhez vezet [Be. 185. § (3) bekezdés]. Az I., II. és IV. r. vádlottak tekintetében ennek az eljárási szabálysértésnek nincs jelentősége, mivel ezek a vádlottak az előkészítő ülésen nem ismerték be a bűnösségüket és vallomást sem tettek, így nincs olyan közlésük, amely bizonyítékként értékelhető lett volna, legerősebb jogosítványuk pedig – azaz a hallgatás joga – ekkor is biztosított volt. A III. r. vádlott esetében azonban fokozott gondossággal kellett vizsgálni az elsőfokú bíróság szabályszegésének jogkövetkezményeit, mivel a figyelmeztetések elmaradása után tett beismerő nyilatkozatot a törvényszék végzésével elfogadta. E körben a bíróság arra volt figyelemmel, hogy a Be. 185. § (4) bekezdése lehetőséget ad a terhelti figyelmeztetés elmaradásából fakadó eljárási hiba javítására: az így megtett közlés vallomásként figyelembe vehető, ha a terhelt azt a szabályos terhelti figyelmeztetés után fenntartja.

[41] A 2021. november 29. napjára kitűzött tárgyaláson jelen volt az I-III. r. vádlott. A törvényszék ekkor már valamennyi vádlottal közölte a Be. 185. § (1) bekezdésében rögzített terhelti figyelmeztetést, amelyet a vádlottak a jegyzőkönyv tanúsága szerint megértettek. A figyelmeztetés után az I. r. vádlott részletes vallomást tett, a II. r. vádlott megtagadta ugyan a vallomástételt, de a személyi körülményeire nyilatkozott, a III. r. vádlott fenntartotta az előkészítő ülésen tett nyilatkozatát, és megtagadta a vallomástételt. Ezzel a törvényszék saját hatáskörében eljárva kiküszöbölte a figyelmeztetés elmaradásából fakadó eljárási hibát, így az I-III. r. vádlottak nyilatkozatai kapcsán már nem merülhet fel semmilyen kifogás. A IV. r. vádlott nem volt jelen a tárgyaláson, így az eljárási hiba korrekciójára az ő tekintetében nem kerülhetett sor, de – ahogy azt az ítéltábla fent kifejtette – vallomástétel hiányában a Be. 185. § (3) bekezdésében rögzített jogkövetkezmény nem alkalmazható.

[42] A 2021. december 2. napjára kitűzött tárgyalási napon az I. r. vádlott volt jelen, valamint az I-IV. r. vádlottak védői. Terhelt3 III. r. vádlott és Terhelt4 IV. r. vádlottak szabályosan lemondtak a tárgyaláson való jelenlét jogáról, így távolmaradásuk törvényes volt. Ez nem állapítható meg azonban terhelt2 II. r. vádlott esetében, aki szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, távolmaradását azzal kívánta kimenteni, hogy félreértette a tárgyalás határnapját, és vidéken van, így megjelenni nem tud. Ugyan a jegyzőkönyv ezt nem rögzíti, de a törvényszék a Be. 429. § (3) bekezdése alapján törvényesen tarthatta meg a tárgyalást, és a törvényszék akkor is a perrendnek megfelelően járt el, amikor a 2022. november 17. napján tartott tárgyaláson ismertette a II. r. vádlott távollétében felvett bizonyítás anyagát (22.B.14/2021/62. számú jegyzőkönyv 6. oldal).

[43] Az egyesített ügyben a törvényszék törvényesen tartotta meg az előkészítő ülést 2022. február 14. napján és 2022. május 10. napján, azon az eljárási törvény szabályait maradéktalanul betartva nyilatkoztatta a II., III. és V. r. vádlottakat a terhükre rótt bűncselekményekről, és törvényes volt Terhelt3 III. r. vádlott beismerő nyilatkozatának elfogadása is. Az elsőfokú bíróság a pergazdaságossági szempontok maradéktalan érvényesítésével járt el akkor, amikor az ügyeknek a 2022. május 10. napján megtartott előkészítő ülésen történt egyesítését követően nyomban folytatta a tárgyalást Terhelt5 V. r. vádlott kihallgatásával. Azonban a terhelti jelenlétre irányadó szabályokat megszegte.

[44] A 2022. május 10. napján megtartott tárgyalásról felvett 22.B.14/2021/39. számú jegyzőkönyvből az állapítható meg, hogy a tárgyalás megkezdésekor Terhelt⁵ V. r. vádlott és az I., III. és V. r. vádlottak védői voltak jelen. A jegyzőkönyv tanúsága szerint terhelt² II. r. vádlott szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, távolmaradását védője a tárgyalást megelőzően azzal mentette ki, hogy a vádlott kórházi kezelés alatt áll. Arra nem tartalmaz adatot a jegyzőkönyv, hogy a II. és IV. r. vádlottak védői miért nem jelentek meg, miközben a 34. sorszámú jegyzőkönyvből megállapítható, hogy szóbeli idézésük szabályszerű volt.

[45] Az eljárási törvény az általános eljárási szabályok szerint folytatott eljárásban három esetben ad lehetőséget arra, hogy a bíróság a vádlott jelenléte nélkül tartsa meg a tárgyalást: 1) a vádlott lemondott a jelenlét jogáról [Be. 430. §], 2) a vádlott önhibájából nem jelent meg a tárgyaláson [Be. 429. § (3) bekezdés], 3) a bíróság olyan bizonyítást vesz fel, amely az adott vádlottat nem érinti [Be. 429. § (1) bekezdés]. A II. r. vádlott esetében egyik feltétel sem állt fenn, mivel ő nem mondott le a jelenlét jogáról, a távolmaradás nem volt neki felróható, és a bíróság az V. r. vádlott kihallgatásával, vagyis olyan bizonyítási cselekménnyel folytatta a bizonyítást, amely közvetlenül érinti a II. r. vádlott terhére rótt cselekményeket is.

[46] A törvényszék ugyanezen a tárgyalási napon további bizonyítási cselekményeket is végzett, de már a II. és IV. r. vádlottak védői jelenlétében: kihallgatta név¹² és tanú³ tanúkat. Bár a törvényszék a kihallgatások előtt deklarálta, hogy terhelt¹ I. r. vádlott vonatkozásában folytatja a bizonyítási eljárást (22.B.14/2021/39. számú jegyzőkönyv 8. oldal), engedélyezte terhelt² II. r. vádlott védőjének a II. r. vádlott büntetőjogi felelősségét érintő kérdések feltételét név¹² tanúnak (22.B.14/2021/39. számú jegyzőkönyv 18. oldal). Mivel – a fent részletesen kifejtettek szerint – a II. r. vádlott vonatkozásában a tárgyalást törvényesen nem lehetett volna megtartani, ezeknek a kérdések a feltétele és az arra adott válaszok is a perrendi szabályok megsértéseként értékelendők.

[47] Az elsőfokú bíróság a 2022. május 10. napján megvalósított eljárási szabálysértések nagyobb részét később korrigálta. A 2022. november 17. napján tartott tárgyaláson a jelenlét jogáról lemondott III. és IV. r. vádlottakon kívül minden erre köteles személy jelen volt, és a törvényszék ismertette a 39. sorszámú jegyzőkönyvből az V. r. vádlott által tett vallomást. Ezzel a II. és IV. r. vádlottak eljárási jogainak sérelmével felvett bizonyítás az ő és védőik jelenlétében ismét a tárgyalás anyagává lett téve, a vádlottak és a védők is tehettek fel további kérdéseket az V. r. vádlotthoz, és észrevételezési, indítványtételi jogukkal is élhettek.

[48] Azonban a név¹² tanú kihallgatása során elkövetett eljárási szabálysértés orvoslására nem került sor. A törvényszék eljárási szabálysértésének lényege abban áll, hogy terhelt² II. r. vádlottat érintő bizonyítást is felvett akkor, amikor engedélyezte a II. r. vádlott védőjének azt, hogy név¹² tanúnak a II. r. vádlott terhére rótt cselekmény érintő kérdést tegyen fel. Ezért az eljárási szabálysértéssel érintett bizonyíték kirekesztése nem volt mellőzhető a Be. 167. § (5) bekezdése alapján, mivel azok beszerzésére terhelt² II. r. vádlott eljárási jogainak lényeges sérelmével került sor. Ezért a másodfokú bíróság a bizonyítékok köréből kirekesztette név¹² tanúvallomásainak azokat a részeit, amelyekben a II. r. vádlott védője által feltett kérdésekre válaszolt. Minthogy pedig ez – a később részletezendők miatt – még részben sem

eredményezte az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát, a szabályszegés és annak említett következménye az érdemi felülbírálatnak semmilyen akadályát nem képezte.

[49] A fentieken túl a törvényszék eljárása összhangban volt az eljárási törvény rendelkezéseivel.

[50] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet személyi körülményekre vonatkozó részét a vádlottaknak a másodfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján az alábbiak szerint pontosítja:

- terhelt1 I. r. vádlott élettársa havi jövedelme 600.000-1 millió forint;
- terhelt2 II. r. vádlott édesanyjával és testvérével él közös háztartásban, a családtagok összbevételehez az édesanyja nyugdíjával járul még hozzá, a testvérenek bevétele nincs.

[51] A törvényszék által megállapított tényállás a 592. § (2) bekezdés a) pontjában írt kisebb megalapozatlansági hibában szenved, ezért az ítéltábla – a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a rendelkezésre álló iratok tartalma alapján – azt helyesbíti, továbbá a szerkesztési hibákat a Be. 453. § (6) bekezdése alapján kijavítja a következők szerint:

- az elsőfokú ítélet [32] bekezdés, [36] bekezdés, [37] bekezdés, [40] bekezdés, a [42] bekezdés, a [44] bekezdés, a [45] bekezdés első soraiban terhelt1 I. r. vádlott, továbbá a [47] bekezdés első, az [57] bekezdés második, az [58] bekezdés, [60] bekezdés és [63] bekezdés első, és ez utóbbi bekezdés utolsó sorában terhelt2 II. r. vádlott neve mellett feltüntetett „pü.” rövidítést „pénzügyőr”-re cseréli;

- a [37] bekezdés első mondata elé az „I.”, a [49] bekezdés első mondata elé a „III.” számadatokat rögzíti;

- az elsőfokú ítélet [49] bekezdését a következő szöveggel egészíti ki: „terhelt2 II. r. vádlott tisztában volt azzal, hogy a Terhelt3 III. r. vádlott által vezetett vámügynökségek a III. r. vádlottnak az illetékes vámigazgatóságnál fennálló kapcsolatai révén a gazdálkodók számára igen kedvező vámeljáráásban, alacsony értéken és gyorsan vámkezeltetnek. A II. r. vádlott a pénzügyőri szolgálati jogviszony keretében végzett, többek között a kínai származású vállalkozók által vezetett gazdálkodókra is kiterjedő ellenőrzései folytán lehetősége volt megismerni azon kínai származású vállalkozókat is, akik ezzel a kedvező lehetőséggel szívesen élnének is.”

- az [50] bekezdés utolsó mondatát kirekeszti, és a helyébe a következő mondatot illeszti: „terhelt2 II. r. vádlott a Terhelt3 III. r. vádlottal kötött megállapodása során arra vállalkozott, hogy a III. r. vádlott által kifizetett összeg ellenében az importáló cégeket a kedvező, problémamentes, alacsony értéken történő vámkezelésben való közreműködés céljából a III. r. vádlotthoz irányítja – akiről tudta, hogy el tudja érni ezt a célt az illetékes vámigazgatóságon –, és hogy a cégeknél nem folytat le szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket.”

– az elsőfokú ítélet [62] bekezdés 2. és 3. mondatát kirekeszti, és a helyébe a következő mondatot illeszti: „A találkozó során Terhelt3 III. rendű vádlott ezen tájékoztatását követően terhelt2 II. r. vádlott közölte Terhelt5 V. re. vádlottal és ismeretlen társával, hogy amennyiben az cég2.-n keresztül vámkezeltetik a jövőben az cég12 által az Európai Unió területére Magyarországon keresztül behozni szándékozott árukat tartalmazó konténereket, ő, mint

vámos biztosítani fogja az alacsony vámértéken való vámkezeltetés lehetőségét, és ezért cserébe konténerenként 20 000 Ft-ot kért."

[52] Az így helyesbített tényállás a Be. 591. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[53] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének mindenben eleget tett, valamennyi, a vád tárgyává tett tények szempontjából releváns bizonyítékot a tárgyalás anyagává tett. A tárgyaláson felvett bizonyítás anyagát az elsőfokú ítéletben irathűen, bár több ponton hiányosan hivatkozta, az egyes bizonyítékok törvényességét és hitelességét ellenőrizte. A törvényes bizonyítékok bizonyító erejét egyenként is vizsgálta, majd elvégezte a bizonyítékok összevetését is. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés *d)* pontjában írtak szerint a szükséges mértékben teljesítette, bemutatta a rendelkezésre álló bizonyítékokat, és állást foglalt a tekintetben is, hogy egyes bizonyítékokat a tényállás megállapításakor mely okból fogadott vagy vetett el.

[54] A másodfokú eljárásban a védelem a bizonyítékok elsőbírói mérlegelését sérelmezte. Az ilyen perorvoslati támadás kizárólag akkor vezethet eredményre, ha az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat hiányosan értékelte, iratellenes megállapításokat tett, tényből tényre helytelenül következtetett, vagy egyéb logikai hibát vétett. Az ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság ilyen hibát nem vétett, mérlegelő tevékenysége az eljárási törvény előírásainak szinte mindenben megfelel, az általa megállapított tényállás csupán kisebb, iratellenességből fakadó, és így a másodfokú eljárásban orvosolható hibákban szenved.

[55] Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy a tényállás megállapításának alapját a vádlottak által az eljárás különböző szakaszaiban tett vallomások és a titkos információgyűjtés, illetve titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékok képezhetik. Pontosan körülhatárolta a bizonyítás legfőbb kérdéseit, és egyetértett a másodfokú bíróság is azzal, hogy azon tények tekintetében, amelyek nem képezték vád tárgyát, semmilyen bizonyítás nem volt folytatható.

[56] A személyi bizonyítékok tekintetében a törvényszék helyesen indult ki abból, hogy terhelt1 I. r. vádlott ténybeli beismerő vallomást tett: az eljárás során mindvégig elismerte, hogy elfogadta az üzemanyagkártyát a III. r. vádlottól, és azt sem tagadta, hogy személyesen intézkedett a cég7 konténereivel kapcsolatos vámeljárásban két konténer áruvizsgálat nélküli szabadforgalomba bocsátásáról. Védekezése lényege az volt, hogy döntései soha nem voltak részrehajlók, Terhelt3 III. r. vádlottnak nem azért tett szívességet, mert tőle megkapta az üzemanyagkártyát, és a munkavégzésnek nem voltak meg a feltételei, ezért több esetben utólag tévesnek minősíthető, de törvényes vezetői döntést hozott.

[57] Ezt a védekezést a törvényszék összevetette Terhelt3 III. r. vádlott önmagát is terhelő, feltáró jellegű beismerő vallomásával. Ezt az eljárást terhelt1 I. r. vádlott azért sérelmezte, mert álláspontja szerint a III. r. vádlott vallomása hiteltelen volt.

[58] Előjáróban rögzíteni szükséges, hogy az elsőfokú bíróság a ténymegállapító bíróság, így alapvetően az ő feladata a személyi bizonyítékok hitelességének megítélése, e körben a másodfokú bíróságnak már rendkívül szűk mozgásteret marad: csak akkor térhet el az elsőfokú bíróság döntésétől, ha az ügyiratok tartalmával ellentétes következtetéseket vont le egy adott tanú vagy terhelt szavahihetőségével kapcsolatosan. Jelen ügyben erről nincs szó.

[59] A III. r. vádlott több alkalommal tett vallomást a nyomozás során, kihallgatásai egy részét ő maga kérte. Folytatólagos kihallgatásain kétségkívül új tényeket közölt, nem egyszer pontosította korábbi vallomását, azonban ennek minden esetben elfogadható és meggyőző magyarázatát adta. Szemben a II. r. vádlott védője által hivatkozottakkal, pontosan tudni, hogy mi vezette a III. r. vádlottat arra, hogy az első gyanúsított kihallgatásán tett tagadó vallomását megváltoztassa: ezen a kihallgatásán elé tárták a titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékokat, amelyek hatására a III. r. vádlott úgy döntött, hogy a beismerő vallomás megtétele lehet az egyetlen hatékony védekezési taktika. A III. r. vádlott kb. egy éves időintervallumra tett vallomást, így nem kifogásolható alappal, hogy nem minden részlet jutott rögtön eszébe, ahogy az sem, hogy a nyomozás előrehaladtával a nyomozó hatóság is újabb bizonyítékokra nyilatkoztatta őt. Az, hogy az I. és III. r. vádlottak szembesítésére nem került sor, kizárólag arra vezethető vissza, hogy a III. r. vádlott a tárgyaláson megtagadta a vallomástételt, így a szembesítése nem volt elrendelhető. A törvényszék helyesen és az ügyiratok tartalmával teljes összhangban foglalt úgy állást, hogy a III. r. vádlott vallomása következetes volt, és azt a titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékok is alátámasztották (elsőfokú ítélet [124]-[125] bekezdés).

[60] A törvényszék az egymásnak ellentmondó vádlotti vallomások hitelességét a titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékokkal való összevetés útján ellenőrizte, ezért nagy hangsúlyt fektetett az utóbbi bizonyítékok törvényességének vizsgálatára. E körben helyesen indult ki abból, hogy a Be. 872. § (1) bekezdése alapján az 1998. évi XIX. törvény (rég. Be.) szabályai alapján kell megítélni a beszerzett bizonyítékok törvényességét. A releváns okirati bizonyítékokat pontosan jelölte meg, és helyes eljárásjogi alapon foglalt állást abban a kérdésben is, hogy ezek a bizonyítékok mely vádlottak tekintetében használhatók fel (elsőfokú ítélet [102]-[120] bekezdés). A másodfokú bíróság ezekkel a következtetésekkel maradéktalanul egyetértett, azonban az elsőfokú bíróság nem adott érdemi indokolást arra, hogy a titkos információgyűjtés eredményét miért nem találta felhasználhatónak a Terhelt4 IV. r. vádlott terhére rótt cselekmény bizonyítására, és ezen megállapításának helyessége vitatható is.

[61] E körben az állapítható meg, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság a 2017. szeptember 12. napján kelt 42.BBN.0166/2/2017. számú végzésével megállapította, hogy az terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában elrendelt titkos információgyűjtés eredménye a Központi Nyomozó Főügyészségen 1.Nyom.87/2017. számon indult büntetőeljárásban bizonyítékként felhasználható. Terhelt4 IV. r. vádlottal szemben a Központi Nyomozó Főügyészség az

1.Nyom.87/2017. számú vádirattal emelt vádat. Az ítéltábla nem észlelt olyan körülményt, amely akár a régi Be., akár a Be. szabályai alapján akadályozná a beszerzett adatok felhasználását a IV. r. vádlott tekintetében.

[62] A IV. r. vádlott védője fellebbezésében is sérelmezte, hogy a titkos adatszerzéssel kapcsolatban becsatolt iratok nem tartalmazzák a titkos adatszerzés elrendelésére irányuló ügyészi indítványt, így – a védő álláspontja szerint – a titkos adatszerzés eredménye a régi Be. 206. § (1) bekezdésére figyelemmel nem használható fel.

[63] A fent hivatkozott törvényhely kimondja, hogy ha az ügyész a titkos adatszerzés eredményét a büntetőeljárásban bizonyítékként kívánja felhasználni, a titkos adatszerzés engedélyezése iránti indítványt, a bíróság határozatát és a titkos adatszerzés végrehajtásáról készített jelentést csatolja a nyomozás irataihoz. Az ügyiratok kétségkívül nem tartalmazzák a titkos adatszerzés engedélyezése iránti indítványt, azonban – ahogy arra az elsőfokú bíróság is kitért ítélete [120] bekezdésében – ez a hiányosság csupán adminisztratív jellegű, annak a beszerzett bizonyítékok törvényessége szempontjából nincs jelentősége. Ugyanis ezt a kérdést kizárólag az dönti el, hogy a bíróság engedélyezte-e a titkos adatszerzést, és az engedély, illetve a titkos adatszerzés végrehajtása megfelel-e – jelen esetben – a régi Be. 201-202.§-aiban rögzített törvényi feltételeknek. Mivel ezeknek a szabályoknak a sérelme jelen ügyben nem merült fel, és ilyenre a védelem sem hivatkozott, az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróságnak a titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékok felhasználhatóságáról kifejtett álláspontjával.

[64] A védelmi oldalról több fellebbezés is sérelmezte azt, hogy az elsőfokú bíróság a hosszabb időn át folytatott titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés anyagából kizárólag azt az egy-két esetet emelte ki, amelyek a vádlottak bűnössége mellett szóló bizonyítéknak tekinthetők. Ezzel az értékeléssel az ítéltábla nem értett egyet. Az elsőfokú ítélet részletesen elemzi azokat a bizonyítékokat, amelyek alkalmasak voltak a vádirati tényállás alátámasztására. A titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés anyagában arra is van adat, hogy terhelt1 I. r. vádlott és terhelt2 II. r. vádlott a munkáját túlnyomórészt törvényesen és szabályosan végezte, ez azonban az ügy eldöntése szempontjából csekély relevanciával bír. Ugyanis az elsőfokú bíróság előtt lezajlott bizonyítás tárgya az volt, hogy megtörténtek-e a vádiratban írt bűncselekmények, márpedig a védelem nem tudott olyan bizonyítékokat idézni a lehallgatási anyagokból, amelyek az erre vonatkozó elsőbírói következtetéseket alappal cáfolták volna.

[65] Az elsőfokú bíróság részletesen elemezte a titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékokat, az e körben megfogalmazott elsőbírói következtetésekkel az ítéltábla is alapvetően egyetértett. Azonban az elsőfokú ítélet indokolása több ponton kiegészítést igényel annak érdekében, hogy valamennyi, a védelem oldaláról megfogalmazott kétséget el lehessen oszlatni.

[66] Az elsőfokú ítélet [135]-[141] bekezdései részletesen elemzik a 2017. május 3. és 4. napján a cég7 konténerei kapcsán folytatott beszélgetéseket. Ez az elemzés kiegészítendő azzal, hogy terhelt1 I. r. vádlott és Terhelt3 III. r. vádlott 2017 első felében napi kapcsolatban

álltak, rendszeresen, akár napi több alkalommal is beszéltek egymással telefonon, és visszatérően ebédeltek vagy vacsoráztak együtt. Ez utóbbiaknak a költségeit – az I. r. vádlott és III. r. vádlott e körben egybehangzó vallomása szerint – túlnyomórészt a III. r. vádlott állta. A telefonbeszélgetésekből jól körvonalazódik a két vádlott közötti munkakapcsolat: a III. r. vádlott egy felmerült problémáról tájékoztatta az I. r. vádlottat, aki minden esetben annak megoldására tett ígéretet. A rögzített beszélgetésekből az is kiderül, hogy az I. r. vádlott a vámhatóság belső működését érintő információkat osztott meg a III. r. vádlottal, aki még azzal is tisztában volt, hogy mikor várható a cégeinél ellenőrzés. Kiemelendő, hogy a két vádlott tisztában volt azzal, hogy nem beszélhetnek bármiről telefonon, ami az együttműködésük legalábbis részben konspirált voltára utal.

[67] Az elsőfokú ítélet [145]-[154] bekezdései elemzik a 3. tényállási pontot érintő lehallgatási anyagot, alapvetően pontosan, de megismerhetők belőlük terhelt2 II. r. vádlott korrupciós kapcsolatainak jellegzetességei is, amelyek a 2. tényállási ponttal hozhatók összefüggésbe.

[68] A titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés során lehallgatott telefonbeszélgetések, a III. r. vádlott gépkocsijában történtek megfigyelése és a vádlottak rejtett figyelése során összegyűlt adatokból megállapítható, hogy a II. r. vádlott folyamatosan különböző pénzüsszegekről és azokhoz kapcsolódó ellenszolgáltatásokról egyeztetett elsősorban Terhelt3 III. r. vádlottal, és a beszélgetésekből kiolvasható, hogy a II. r. vádlott rendszeresen szívességeket ígért és tett olyan személyeknek, akik a egyéb2 eljárásaiban ügyféli pozícióban voltak. Több lehallgatott beszélgetésben is különböző tartozásokról egyeztetett, próbálkozott különböző pénzüsszegek behajtásával, és nem teljesítés esetére vámhatósági ellenőrzéssel fenyegetőzött. Ezzel párhuzamosan több alkalommal személyesen találkozott a III. r. vádlottal, amely találkozók pár percig tartottak. Egy idő után terhelt2 II. r. vádlott visszatérően utalásokat tett arra, hogy lehallgatják, ezért nem beszélhet bármiről telefonon, és több kínai származású személlyel konspirált körülmények között lebonyolított személyes találkozókat beszélt meg. Ezeknek a találkozóknak a helye általában egy benzinkút volt, amelyet „szokásos” helyként jelölt meg több beszélgetésben is. A konspirációra utal, hogy több telefonszámot is használt a vádbeli időszakban, és utalás van arra is, hogy a személyes találkozókra ki kell kapcsolni a telefonokat.

[69] A titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékokat összevetve az I. és III. r. vádlottak vallomásával, valamint a tanúvallomásokkal és okirati bizonyítékokkal, az elsőfokú bíróság a tényállás 1. pontjában hiánytalan tényállást rögzített. A bevezető résznek tekinthető [32]-[37] bekezdések döntő részt az I. és III. r. vádlottak e körben egybehangzó vallomásán alapulnak, az általuk a bizalmi partneri rendszerről előadottakat az egyéb bizonyítékok is teljes mértékben alátámasztják. Az üzemanyagkártya átadását és használatát (elsőfokú ítélet [38]-[40] bekezdések), az I. r. vádlott által megvásárolt üzemanyag ellenértékét a vádlotti vallomások mellett az elsőfokú ítélet [167] bekezdésében hivatkozott okirati bizonyítékok támasztják alá. Az I. és III. r. vádlott közötti korrupciós kapcsolat célját, vagyis azt, hogy a III. r. vádlott azért adta az üzemanyagkártyát az I. r. vádlottnak, hogy ő a vám eljárások során a III. r. vádlott által képviselt gazdálkodók számára előnyöket nyújtson (elsőfokú ítélet [41]-[42] bekezdések), a III. r. vádlott beismerő vallomása mellett a titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés anyaga támasztja alá.

[70] Azt a tény, hogy a terhelt I. r. vádlott által vezetett vámigazgatóságon alacsony áron lehet vácéglenni, a III. r. vádlott vallomása mellett megerősítik az elsőfokú ítélet [170]-[171] bekezdéseiben hivatkozott okirati bizonyítékok is. Ezek az okiratok a egyéb helységi Adó- és Vámigazgatóságon lefolytatott belső vizsgálatok anyagát tartalmazzák, és azokból megállapítható, hogy a vámigazgatóság által lefolytatott eljárásokban megállapított vámértékek elmaradtak a különböző szabályozókban megállapított átlagos értékektől, ezért azok növelésére kapott utasítást 2017 második felében terhelt I. r. vádlott. A vámértékek emelésének folyamata és az arra a III. r. vádlott, illetve az általa képviselt gazdálkodók részéről adott reakció a titkos adatszerzés anyagából pontosan nyomon követhető, ahogy az is, hogy ezeknek a gazdálkodóknak még a megemelt vámértékekkel sem volt nagyobb problémájuk. A belső ellenőrzés által lefolytatott vizsgálatok megállapításai közül kiemelendő, hogy az I. r. vádlott által vezetett vámigazgatóságon a kockázatértékelés vezetői felülbírálata során a dokumentációk ugyan többnyire elkészültek, de azok sematikusak és formálisak voltak, a felülbírálat tényleges oka több esetben nem derült ki.

[71] A cég konténereivel kapcsolatos tényeket az elsőfokú ítélet [43]-[44] bekezdései pontosan rögzítik. Szemben a védelem érvelésével, a tényállásban nem volt szükséges megállapítani azt, hogy az utasítás kiadásával terhelt I. r. vádlott milyen szabályokat szegett meg. Ugyanis az ügyészség nem azt róta az I. r. vádlott terhére, hogy megszegte volna hivatali kötelességét, hanem azt, hogy hivatali helyzetével egyébként – vagyis konkrét szabályszegés meghatározása nélkül – visszaélt. Az a tanúvallomások alapján megállapítható, hogy az I. r. vádlottnak mint a vámigazgatóság vezetőjének joga volt utasítást adni arra, hogy az ügyintézők melyik szállítmányt milyen jellegű ellenőrzés alá vonják. E körben az I. r. vádlottnak és vezetőtársainak diszkrecionális döntési jogköre volt, ami azonban nem jelenti azt, hogy ezzel a döntési jogkörrel szabad belátásuk szerint élhettek, és – ahogyan azt a törvényszék is kifogástalanul kifejtette – a bizalmi partneri eljárás sem írhatta felül a vámeljárásra irányadó jogi és szakmai szabályokat.

[72] Így terhelt I. r. vádlottnak kétségtől joga volt a kockázatértékelés eredményét és a vámvizsgálatot végző ügyintéző döntését felülbírálni, de ez a döntése kizárólag az összes szükséges tény és körülmény ismeretén, illetve jogi és vámszakmai alapokon nyugodhatott. A rendelkezésre álló adatok alapján az állapítható meg, hogy jelen esetben nem ezek a megfontolásokat álltak az I. r. vádlott utasításának hátterében, hanem a Terhelt III. r. vádlottal fennálló korrupciós kapcsolat.

[73] Ugyanis szemben az I. r. vádlott védője által kifejtettekkel, terhelt I. r. vádlott nem a „sokadik napon”, a vállalt 24 órás határidő többszörös átlépését követően avatkozott közbe: a titkos információgyűjtés során lehallgatott telefonbeszélgetések alapján megállapítható, hogy Terhelt III. r. vádlott első telefonhívása után 5 perccel már arra adott utasítást, hogy két konténert engedjenek el. A III. r. vádlott 2017. május 3. napján 15 óra 41 perckor telefonált terhelt I. r. vádlottnak, és jelezte, hogy a szemle már több mint 24 órája tart. terhelt I. r. vádlott egyetértett a III. r. vádlottal, és megígérte, hogy intézkedik. 15 óra 43 perckor az I. r. vádlott felhívta név16t, akitől azt tudta meg, hogy tanú3 rendelkezett a szemle lefolytatásáról. Ezt követően az I. r. vádlott tanú3ot hívta fel, de mivel őt nem érte el, 15 óra 46 perckor ismét név16t hívta, elmondta neki, hogy ne szemlézzék mind a négy konténert, kettőt engedjenek el.

[74] Vagyis terhelt I. r. vádlott a III. r. vádlott kérésére azonnal intézkedett, már akkor ígéretet tett a probléma megoldására, amikor még a III. r. vádlott által közölt információkon kívül más nem is tudott az ügyről, a szemlélet elrendelő vezetővel nem beszélt, a kapcsolódó ügyiratokat ennyi idő alatt nyilvánvalóan nem tudta áttanulmányozni, ennek ellenére utasította az ügyintézőt két konténer elengedésére. Tehát terhelt I. r. vádlott a III. r. vádlottól származó információk alapján bírálta felül a szemle elrendeléséről szóló vezetői döntést. Ezzel ellentétbe került a saját maga által kidolgozott eljárásrenddel, ugyanis nem az I. r. vádlott volt aznap a helyszínen levő operatív vezető, aki a kockázatelemzésből származó információk felülbírálatát elvégezhetné volna, hanem tanú3. Ő viszont úgy ítélte meg, hogy szükséges a tételes vámvizsgálat, és ezt a vezetői döntést bírálta felül utasításával terhelt I. r. vádlott Terhelt III. r. vádlott kérésére és az általa közölt információk alapján.

[75] E körben nagy jelentősége van a tanúvallomásoknak és az okirati bizonyítékoknak is. név12 tanú vallomása szerint az operatív vezetőnek kellett döntenie abban a kérdésben, hogy milyen vizsgálatot kell lefolytatni, és ezt a döntést dokumentálni kellett. tanú3 tanúvallomása szerint a dokumentációt a napi gyakorlatban az operatív vezető és az ügyintéző közötti emailváltás jelentette. tanú3 és tanú4 tanúvallomásai egybehangzóak voltak abban, hogy a megkezdett áruvizsgálat félbehagyására nem adtak utasítást, legfeljebb azt határozták meg, hogy a szemlész milyen mélységig menjen bele a vizsgálatba. Az okirati bizonyítékok közül kiemelendők a már hivatkozott belső ellenőrzésekhez kapcsolódó jegyzőkönyvek, amelyek szerint a kockázatelemzés vezetői felülbírálatáról szóló döntések dokumentációja az I. r. vádlott által vezetett vámigazgatóságon formális és sematikus volt. Végül utalni kell a cég7 által importált négy konténerrel kapcsolatos vámvizsgálat irataira is, amelyekből az derül ki, hogy egy vámárnyilatkozattal kezdeményezték valamennyi konténer vámeljárását.

[76] A fenti bizonyítékok megerősítik azt az elsőbírői következtetést, amely szerint terhelt I. r. vádlott visszaélésszerűen gyakorolta vezetői döntési jogait a két konténer elengedése során. Ugyanis a kockázatelemzés eredménye áruvizsgálatot indokolt, amelyet az aznap operatív vezetői feladatokat ellátó tanú3 utasítására meg is kezdett az ügyintéző. terhelt I. r. vádlott ezt a vezetői utasítást bírálta felül annak ellenére, hogy tisztában volt azzal, hogy a megnyitott konténerekben talált áruk alapján bebizonyosodott az áruvizsgálat indokoltsága. Az I. r. vádlott ezt a döntését nem a vámigazgatóságon szokásos módon, vagyis emailváltás útján hozta meg, csupán telefonon adott utasításokat, így döntésének megfelelő dokumentálására sem került sor. Ezt a tényt értékelte az elsőfokú bíróság akkor, amikor ítélete [143] bekezdésében a „technológiai rendre” utalt, ugyanis azt maga terhelt I. r. vádlott is előadta, hogy a vezetői döntések dokumentálása és utólagos ellenőrzése érdekében a felülbírálatokat emailben bonyolították. Végül ezeket a bizonyítékokat együtt kell értékelni a Terhelt III. r. vádlott vallomásában közölt azon ténnyel, amely szerint terhelt I. r. vádlott tisztában volt azzal, hogy a vámigazgatóságon vácégl1lt konténerekben általában nem azok vannak elhelyezve és nem olyan értékben, mint amik a számlákon szerepelnek.

[77] Mindezek alapján a másodfokú bíróság egyetértett a törvényszék által megállapított tényállás 1. pontjával, az hiánytalan és az értékelt bizonyítékoknak is teljes mértékben megfelel.

[78] Az elsőfokú bíróság a tényállás 2. pontjában részben hiányosan, részben az iratok tartalmával ellentétesen állapította meg a tényeket. Az előzmények körében (elsőfokú ítélet [47]-[49] bekezdések) megállapított tények nem igényelnek kiegészítést, azonban az [50] bekezdés utolsó mondata nem teljes mértékben egyeztethető össze az ügyiratok tartalmával. Ugyanis az elsőfokú bíróság itt azt rögzítette, hogy „arra nem merült fel adat, hogy II. r. terhelt² olyan munkakörben dolgozott volna, ahol konkrét vám ellenőrzéseket hajtott volna végre”. Ezzel szemben az elsőfokú ítélet [48] bekezdése rögzíti azokat a feladatokat, amelyeket a II. r. vádlott pénzügyőrként ellátott a egyéb² kötelékében, és amely eljárások bevonhatók a „vámellenőrzés” rendkívül tág fogalma alá. Ezt támasztják alá az okirati bizonyítékok is, amelyekből megállapítható, hogy a II. r. vádlott a vád tárgyává tett időszak egy részében a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren teljesített szolgálatot, ahol nyilvánvalóan voltak ellenőrzési feladatai is, továbbá tanú² tanú vallomása is (elsőfokú ítélet [156] bekezdés).

[79] A törvényszék bár azt rögzítette, hogy a II. r. vádlott abban állapodott meg a III. r. vádlottal, miszerint a „szolgálati tevékenysége során szerzett ismereteinek felhasználásával bír rá cégeket” arra, hogy a III. r. vádlott cége végezze el részükre a vámkezelést, de nem fejtette ki, hogy ez alatt pontosabban mit kell érteni, és a minősítés körében sem tért ki ennek jelentőségére. Emellett magyarázatlanul hagyott okokból nem rögzítette a II. r. vádlott elkövetéskori tudattartalmát, továbbá azt a vád tárgyává tett, és az általa is elfogadott III. r. vádlotti vallomáson alapuló részletet, amely szerint a II. r. vádlott a III. r. vádlottól kapott anyagi juttatásért cserébe azt is vállalta, hogy a III. r. vádlotthoz irányított cégeknél „nem folytat le szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket” (1.Nyom.87/2017. számú vádirat 4. oldal utolsó bekezdés). Az ítélet ezzel összefüggésbe hozható [157] bekezdése nehezen értelmezhető, és kissé ellentmondásos is.

[80] Először is rögzíteni szükséges, hogy az ítéltábla által kirekesztett vallomásrész (név¹² tanúnak a II. r. vádlott védője által feltett kérdésekre adott válaszai) hiánya nem érinti a megállapítható tények körét. Ugyanis ezen bizonyítékok alapján csupán az az egyéb bizonyítékok és az eljárás során nem is vitatott, illetve a vád tárgyát sem képező tény rögzíthető, hogy terhelt² II. r. vádlott nem tudta befolyásolni a terhelt¹ I. r. vádlott által vezetett vámigazgatóságon lefolytatott vámeljárásokat. Az ítéltábla azt is elfogadta, hogy a II. r. vádlott szemlésszékként utasításokat teljesített, önálló döntési jogköre nem volt, így arra sem volt ráhatása, hogy melyik gazdálkodónál folytasson le a vámhatóság ellenőrzést. Ezeket a tényeket tanú² tanúvallomása mellett a II. r. vádlott munkaköri leírása és az irányadó jogszabályok tartalma alapján is meg lehet állapítani.

[81] Azonban mindennek az ügy elbírálása szempontjából nem volt különösebb jelentősége. Ugyanis az ügyészség valójában azt nem tette a vád tárgyává, hogy a II. r. vádlott az anyagi juttatásokért cserébe befolyásolta is a vámeljárásokat. A vádirat fent idézett része

szerint a II. r. vádlott arra vállalkozott a III. r. vádlottal kötött megállapodása során, hogy az importáló cégeket a kedvező, problémamentes, alacsony értéken történő vámkezelésben való közreműködés céljából a III. r. vádlotthoz irányítja – akiről tudta, hogy el tudja érni ezt a célt a terhelt I. r. vádlott által vezetett vámigazgatóságon – és hogy e cégeknél nem folytat le szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket. Annak sincs ügydöntő jelentősége, hogy a II. r. vádlott tudott-e saját hatáskörben ellenőrzéseket elrendelni vagy sem, ugyanis a korrupciós bűncselekmény akkor is megvalósul, ha úgy vállalja a vesztegetési kapcsolat másik szereplőjének a kedvezőbb elbánást, hogy annak teljesítésére nincs reális lehetősége.

[82] A rendelkezésre álló bizonyítékok ezzel együtt is mindenben alátámasztják a vádiratnak a törvényszék által mellőzött részét. Terhelt III. r. vádlott – az elsőfokú bíróság által is elfogadott és irányadónak tekintett – vallomása szerint a II. r. vádlottnak adott anyagi juttatások háttérében az állt, hogy kínai ügyfeleket küld hozzá annak érdekében, hogy rajta keresztül végeztessék a vámkezelést, illetve hogy ne végezzen ellenőrzéseket az általa képviselt cégeknél. Utóbbi tényteljes egészében megerősítik a titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékok, amelyek között több olyan telefonbeszélgetés is rögzítésre került, amely során a II. r. vádlott a felé fennálló tartozás meg nem fizetése esetére hatósági ellenőrzést helyezett kilátásba. Hangsúlyozandó, hogy annak nincs jelentősége, hogy ezeket az ellenőrzéseket végre tudta volna-e hajtani a II. r. vádlott, vagy sem, mert ilyen köteleességszegés (azaz az ellenőrzések szándékos elmulasztása) nem képezte a vád tárgyát, és nem ez volt a vádirati minősítés – a hivatali helyzettel egyéb módon történő visszaélést – megalapozó tény sem. Annak van relevanciája büntetőjogi szempontból, hogy erre hivatkozással kérte a vesztegetési pénzeket, és erre lehet alapozni azt a jogi következtetést, amely szerint az anyagi előny kérésére és átvételére hivatali működésével összefüggésben került sor. Az eldöntendő kérdés e helyett az volt, hogy az elsőfokú ítéleti tényállásban a II. r. vádlott cselekményének további jellegzetességeként helytállóan rögzített „a szolgálati tevékenysége során szerzett ismereteinek felhasználásával” kitétel kimeríti-e a vád jogi értékelése szerinti minősített esetet (a hivatali helyzettel egyébkénti visszaélést). Erre a másodfokú bíróság a jogi minősítés keretében tér vissza részletesebben.

[83] Az ítéltábla már utalt arra, hogy elfogadta azt a védői hivatkozást, amely szerint a II. r. vádlott nem volt abban a helyzetben, hogy befolyásolja a terhelt I. r. vádlott által vezetett vámigazgatóságon folytatott vámeljáráásokat. Azonban az az eljárás során nem volt kétséges, hogy a II. r. vádlott szemlésként kijárt ellenőrzéseket folytatni a egyéb²-val kapcsolatba került gazdálkodók telephelyére. Elfogadva azt a védői hivatkozást, amely szerint a II. r. vádlottnak nem volt önálló döntési jogköre, arra is rá kell mutatni, hogy egy pénzügyőr nem csak azzal tud egy gazdálkodónak kedvezni az eljárása során, ha eltekint az ellenőrzés lefolytatásától, hanem akkor is, ha azt nem az előírásoknak megfelelő módon folytatja le. A II. r. vádlottal, mint pénzügyőrrel kapcsolatba került személyek alappal bízhattak abban, hogy az általuk adott juttatásért cserébe – a II. r. vádlott ígéretének megfelelően – kedvezőbb elbánásban részesülhetnek egy esetleges ellenőrzés kapcsán.

[84] Annak ténye, hogy a II. r. vádlott maradéktalanul tisztában volt azzal, hogy a III. r. vádlott nem legális módon tudja biztosítani a rendkívül kedvező feltételekkel a vám eljárás lefolytatását, egyértelműen következik a két vádlott baráti kapcsolatából, a 2016 végétől 2017. augusztus végéig köztük fennállt folyamatos korrupciós kapcsolatból, a 3. tényállási

pontban rögzítettekből, a találkozó körülményeiből, abból, hogy a III. r. vádlott maga is tudott róla (vö. elsőfokú ítélet [88] bekezdés), miszerint széles körben ismert volt a kínai cégek körében, ha az cég13n keresztül vámkezelnek, akkor „jó esélyük van arra, hogy a lehető legalacsonyabb vámértéken és gyorsan be tudják vinni az árut az Unióba”. Nyilvánvaló, hogy akkor, mikor a helység9i cégeknek a III. r. vádlott gazdasági társaságát ajánlotta, pontosan e kedvező feltételeket kellett ígérnie.

[85] Terhelt3 III. r. vádlott vallomása alapján pedig rögzíthető is, hogy a II. r. vádlott a gazdálkodóknak valóban erre tett ígéretet, azaz arra, hogy a III. r. vádlotton keresztül biztosítja számukra az alacsonyabb értéken történő vámkezelést, a kettejük megállapodása is erre irányult. A III. r. vádlott vallomása szerint a II. r. vádlott tudta, hogy az cég2-n keresztül alacsony számlaértéken lehet vámkezeltetni, és ezt ajánlotta a 2017. április 1. napján Terhelt5 V. r. vádlottal szervezett találkozón is. Az pedig a korrupciós kapcsolat jellegéből (konspirált módon szervezett személyes találkozók során lebonyolított készpénz átadások) következik, hogy a II. r. vádlott sem legális tevékenységre vállalkozott az anyagi juttatásokért cserébe, és ezzel a cselekmények valamennyi résztvevőjének is tisztában kellett lennie.

[86] Vagyis a II. r. vádlott által nyújtott „szolgáltatás” lényege az volt, hogy az általa pénzügyőri ellenőrzések során megismert gazdálkodókat összeköti a III. r. vádlottal, aki el tudja intézni az alacsonyabb értéken történő vámkezelést. Sem a vádirat, sem a III. r. vádlott nem állította, hogy személyesen a II. r. vádlott gondoskodott a vámeljárásoknak a gazdálkodóra kedvező befolyásolásáról, ezért nincs is különösebb jelentősége a védelem által a fellebbezésekben hivatkozott körülményeknek sem.

[87] Mindezek alapján az ítéltábla a tényállást az ügyiratok tartalma alapján kiegészítette azzal, hogy terhelt2 II. r. vádlott – tudva a III. r. vádlott vámügyintézésének mibenlétéről, annak nem jogszerű voltáról – arra tett ígéretet Terhelt3 III. r. vádlottnak a pénz ellenében, hogy az alacsonyabb számlaértéken történő vámkezelés érdekében cégeket irányít a III. r. vádlotthoz, továbbá, hogy ezeknél a gazdálkodóknál nem fog lefolytatni vámellenőrzéseket. Ezen tények alapján már egyáltalán nem lehet kétséges, hogy a II. r. vádlott hivatali működésével kapcsolatban kérte a jogtalan előnyt a III. és V. r. vádlottaktól.

[88] A védelem hivatkozott arra is, hogy a II. r. vádlottal kapcsolatba került személyek nyilvánvalóan tudtak a beosztásáról és így arról is, hogy nincs lehetősége befolyásolni a vámeljárások eredményét. Az ítéltábla a tények ilyen értékelésével nem tudott egyetérteni. A II. r. vádlottal kapcsolatba került, túlnyomórészt kínai származású vállalkozók kizárólag arról tudhattak, hogy a II. r. vádlott pénzügyőrként a egyéb2nél dolgozik. Azt, hogy pontosan melyik vámigazgatóságon teljesít szolgálatot legfeljebb a II. r. vádlott elmondásaiból tudhatták meg, de az már minden ténybeli alapot nélkülöző feltételezés, hogy a kínai kereskedők tisztában lettek volna az egyes budapesti vámigazgatóságok illetékességi területével. Ez már csak azért is gondot okozhatott, mert a nagyobb kínai piacok a egyéb2 helység7i Adó- és Vámigazgatóság illetékességi területéhez tartoznak, a vasúton érkező konténereket viszont a egyéb2 helység5i Adó- és Vámigazgatósága vámkezelte. Ezt együtt kell értékelni azzal, hogy a II. r. vádlottat rendszeresen átvezényelték más szolgálati helyre,

így a vád tárgyává tett időszak egy részében a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren is teljesített szolgálatot. Ilyen körülmények között nem lehet azt állítani, hogy a kínai származású kereskedők nyilvánvalóan tisztában lehettek azzal, hogy a II. r. vádlott pontosan milyen intézkedési lehetőségei vannak. Számukra az egyetlen lényeges körülmény a II. r. vádlott pénzügyőri jogállása, illetve az abból fakadó remélt, a II. r. vádlott által meg is ígért előny volt, és erre figyelemmel bízták meg a III. r. vádlott cégét a vámügyintézéssel, aki mindezért a II. r. vádlottat rendszeresen anyagi előnyben részesítette.

[89] Az ítéltábla egyetértett azzal az elsőbírői állásponttal, hogy terhelt² II. r. vádlott esetében arra nincs bizonyíték, hogy a II. r. vádlott ténylegesen eltekintett volna bármely vele kapcsolatba került gazdálkodó esetében a vám eljárás lefolytatásától, ahogy arra sem, hogy befolyásolta volna azokat a vám eljárásokat, amelyekben a III. r. vádlott által képviselt cégek ügyféli pozícióban voltak.

[90] Terhelt⁴ IV. r. vádlott cselekményét az elsőfokú ítélet [58] bekezdése hiánytalanul rögzíti. A IV. r. vádlott terhére szóló bizonyítékokat alapvetően helyesen mutatta be a IV. r. vádlott védője akkor, amikor rámutatott, hogy védencét elsősorban a titkos adatszerzés során beszerzett információk terhelik. Az ítéltábla korábban már kifejtette, hogy ezek a bizonyítékok milyen eljárásjogi alapon használhatók fel törvényes bizonyítékként. A lehallgatási anyag tartalmi értékelését a törvényszék elvégezte ítélete [161]-[166] bekezdéseiben, az ott írt következtetésekkel a másodfokú bíróság is azonosulni tudott. Az ítéltábla egyetértett azzal is, hogy a vádirat minden lényeges tény tartalmazott a IV. r. vádlott terhére rótt cselekménnyel összefüggésben, és annak nyomán az elsőfokú ítélet is hiánytalan tényállást állapított meg.

[91] A 3. tényállási pontot illetően az ítéltábla egyetértett azzal az értékeléssel, amely szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok, különösen a titkos információgyűjtés során rögzített információk, cáfolják Terhelt⁵ V. r. vádlott védekezését (elsőfokú ítélet [145]-[153] bekezdések). Ezt az értékelést ki kell egészíteni azzal, hogy a III. r. vádlott is részletes vallomást tett a 2017. április 1. napján tartott találkozóról, és arról elmondta, hogy azon részt vett a II. és V. r. vádlott is, azon az F and Y Kft.-ről volt szó, a II. r. vádlott konténerenként 20 000 Ft közvetítői díjat kért, és ígéretet tett arra, hogy alacsony vámértéken fogják ezeket az árukat vámkezelni.

[92] Terhelt³ III. r. vádlott a 3. tényállási pont tekintetében is feltáró jellegű beismerő vallomást tett, azt a törvényszék végzésével elfogadta, és pontosan hivatkozta ítélete [89]-[91] bekezdéseiben. Ennek ellenére az elsőfokú ítélet [158] bekezdése szerint csupán azt lehet kétséget kizáró módon megállapítani, hogy a II. r. vádlottnak „mintegy jutalékot” fizetett a III. r. és V. r. vádlott. Az elsőfokú bíróság azt nem látta megállapíthatónak ítéleti bizonyossággal, hogy a II. r. vádlott a vám eljárások kedvező befolyásolására tett ígéretet V. r. vádlottnak, azonban ennek megfelelő indokát nem adta. Ugyanis az a tény, hogy nem bizonyítható az, miszerint a II. r. vádlott ténylegesen ráhatással lett volna konkrét vám eljárásokra, illetve annak elfogadása, hogy nem is volt abban a helyzetben, hogy a III. r. vádlott által képviselt cégeknek közvetlenül segítséget nyújtson, nem jelenti annak cáfolatát,

hogy erre hivatkozással kért konténerenként 20 000 Ft-ot Terhelt5 V. r. vádlottól. Ez utóbbi tény a III. r. vádlott irányadónak tekintett és minden más ponton hitelesnek elfogadott vallomása tartalmazza, így annak mellőzése a tényállásból nem felel meg az ügyiratok tartalmának.

[93] Ezt a részbeni megalapozatlanságot a másodfokú bíróság az ügyiratok tartalma alapján korrigálta, és a tényállásban azt rögzítette, hogy terhelt3 vádlott tájékoztatását követően terhelt2 II. r. vádlott közölte Terhelt5 V. r. vádlottal és ismeretlen társával, hogy ő mint vámos biztosítani fogja az alacsony vámértéken való vámkezeltetés lehetőségét, és ezért cserébe konténerenként 20 000 Ft-ot kért.

[94] A másodfokú bíróság által pontosított tényállásra figyelemmel az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, és a cselekmények korrupciós bűncselekményként történő minősítése is törvényes. Nem értett egyet azonban az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, amely szerint terhelt2 II. r. vádlott nem hivatali helyzetével visszaélve követte el a hivatali vesztegetés elfogadása büntettét, mert a 2. tényállási pontban írt magatartása alkalmas volt ennek megállapítására, továbbá nem értett egyet azzal sem, hogy a III. r. és V. r. vádlottak vesztegetési ajánlata csak alapeseti minősítést eredményezhetett. A IV. r. vádlott 2. tényállási pontban írt magatartásához fűződő jogi minősítés pedig a II. r. vádlott tettesként megvalósított bűncselekményéhez igazodik.

[95] A terhelt1 I. r. vádlott által elkövetett cselekményt az elsőfokú bíróság helyesen minősítette ítélete [175]-[178] bekezdéseiben. Hangsúlyozandó, hogy az ügyészség nem tette a vád tárgyává, és az elsőfokú bíróság sem állapította meg azt, hogy az I. r. vádlott megszegett volna bármilyen konkrét jogszabályi előírást azzal, hogy a cég7 által importált négy konténerből kettő esetében a vámvizsgálat mellőzésére adott utasítást. Ahogy az ítéltábla a bizonyítékok értékeléséről szóló részben már kifejtette, az I. r. vádlottnak joga volt ilyen utasítást adni, azonban annak szakmai alapokon kellett volna állnia. Ugyanis a hivatali helyzettel való egyéb visszaélés körébe tartozik minden olyan taxatív fel nem sorolható tevékenység, amikor a hivatalos személy ugyan hatáskörében és illetékességében jár el, tevékenységével formailag konkrét kötelezettségzegést nem követ el, azonban a funkciójából fakadó jogosítványokat eredeti rendeltetésükkel ellentétesen, a közhatalmi helyzetével nem összeegyeztethetően gyakorolja. Ebbe tartoznak az olyan intézkedések is, amikor a hivatalos személy diszkrecionális jogkörében az előny hatására részrehajló módon dönt (Karsai Krisztina [szerk.]: Nagykommentár a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényhez [Wolters Kluwer, Budapest, 2022]).

[96] Az ítéltábla – egyetértve az elsőfokú bírósággal – arra a következtetésre jutott, hogy terhelt1 I. r. vádlott nem azért adott utasítást a konténerekben levő áruk szabadforgalomba bocsátására, mert ezt a döntést indokolták a szakmai szempontok, hanem azért, mert a vele korrupciós kapcsolatban álló Terhelt3 III. r. vádlott erre kérte őt. Az kétségtelenül nem rögzíthető ítéleti bizonyossággal, hogy az I. r. vádlott hivatali köteletségét megszegte vagy hatáskörét túllépte volna, de az igen, hogy a III. r. vádlott által képviselt gazdálkodó javára meghozott döntésével visszaélt hivatali helyzetével. Ugyanis terhelt1 I. r. vádlott vezetői

pozíciójából fakadó diszkrecionális döntési és utasítási jogait használta fel arra, hogy a III. r. vádlott által biztosított anyagi előny ellentételezéseként neki kedvező eljárást kövessen az általa vezetett vámigazgatóság.

[97] A II-V. r. vádlottak cselekményeinek minősítése kapcsán előre kell bocsátani, hogy az ítéltábla egyetértett azzal az ügyészi állásponttal, amely szerint az elsőfokú ítélet tényállása több ponton kiegészítésre szorult. Ezeket a módosításokat az ítéltábla a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése során elvégezte, amiből következően – egyezően az ügyészség álláspontjával – az terhelt2 II. r. vádlott által elkövetett cselekmény jogi minősítését is helyesbíteni kellett.

[98] A védelem érveivel szemben megállapítható, hogy terhelt2 II. r. vádlott hivatali működésével kapcsolatban kérte és kapta az anyagi juttatásokat a III. és V. r. vádlottaktól. A bizonyítékok értékelésénél részletesen bemutatta az ítéltábla azokat a bizonyítékokat, amelyek alapján az rögzíthető, hogy a II. r. vádlott a pénzügyőri jogállását, a munkavégzése során a tudomására jutott információkat használta fel arra, hogy ügyfeleket közvetítsen a III. r. vádlottnak. A II. r. vádlott olyan vállalatokat tett, amelyek közvetlen összefüggésben állnak pénzügyőrként ellátott feladataival, ezért – a II. r. vádlott védője által hivatkozott kúriai döntésekre is figyelemmel – az állapítható meg, hogy az ígért előny kerete, alapja a II. r. vádlott hivatali működése volt mind a III. r., mind az V. r. vádlottal létesült korrupciós kapcsolatban.

[99] A hivatali vesztegetés elfogadása befejezetté válik az előny kérésével, vagy az előny, illetve az ígérete elfogadására vonatkozó nyilatkozat megtételével. Az, ha az elkövető pénzbeli juttatásban részesül is, külön büntetőjogi értékelés alá nem esik, az előny kérése és tényleges realizálása természetes egység. Azonban a jogi minősítés másként alakul akkor, ha az előny megszerzése érdekében további, a Btk. 294. § (3) bekezdés *a)* pontjának minősített esteiben szabályozott magatartást fejt ki az elkövető. A jelen ügyben ezen előny megszerzése kapcsán a 2. tényállási pontnál további tény, hogy a II. r. vádlott hivatali minőségében szerzett ismeretei felhasználásával a megállapodást követően pontosan az előny megszerzése céljából konkrét lépéseket tett annak érdekében, hogy a kínai származású vállalkozók megbízást adjanak a Terhelt3 III. r. vádlott által képviselt vámügynökségeknek, olyan többletmagatartás, amely cselekményének társadalomra veszélyességét növeli.

[100] Az EBH2012. B.20. számon és BH2022. 226. számon közzétett eseti döntések szerint ugyanis a hivatali helyzettel visszaélés alatt a hivatalos minőséghez kapcsolódó jogosítványok rendeltetésellenes gyakorlása értendő, ilyen különösen a hivatali helyzet, tekintély, a hivatali tevékenységből adódó ismertség, ismeretség, függőség, befolyás személyes cél érdekében, személyes indokból, saját vagy más előnyére, illetve más hátrányára történő felhasználása. Az ítéltábla által számbavett tényekből az a következtetés vonható le, hogy terhelt2 II. r. vádlott a pénzügyőrként végzett munkájából származó információkat felhasználva, a saját anyagi gyarapodása érdekében tevékenykedett. Ez megnyilvánult egyrészt abban, hogy az ellenőrzések alkalmával megismert kínai származású vállalkozókat összekötötte a III. r. vádlottal a megállapodásuk teljesítése érdekében. Ezzel a II. r. vádlott a hivatali

tevékenységéről adódó tekintélyét, ismeretségét és befolyását használta ki pontosan azért, hogy a III. r. vádlottnak a megegyezésük szerinti eredményt produkálja, hiszen a III. r. vádlottól csak ez esetben számíthatott az anyagi juttatás (előny) megfizetésére. A II. r. vádlott ezen magatartása már túllép a hivatali vesztegetés elfogadása alapesetében szabályozott magatartás keretein, olyan többletelemet valósított meg, amely az általa elkövetett korrupciós bűncselekmény társadalomra veszélyességét nagymértékben növeli. Ezt a fokozott jogtárgysérelmet értékelte a jogalkotó a Btk. 294. § (3) bekezdés a) pont ac) alpontjában írt minősített esetben.

[101] A 3. tényállási pontnál azonban ettől eltérő a helyzet. Kétségtelen tény, hogy a megállapodást követően megindultak a korrupciós ajánlattal érintett vámeljárások, azonban ez esetben a II. r. vádlottnak további, az ígért vagyoni előny megszerzéséhez fűzhető magatartást bizonyítottan tulajdonítani nem lehetett. Nincs adat arra, hogy bármilyen módon közreműködött volna az adott vámeljárásokban, és arra sincs, hogy ténylegesen megkapta volna a kért pénzösszeget. Ilyen körülmények között pedig az elsőfokú bíróság jogi értékelése törvényes volt, a II. r. vádlott cselekményét e tényállási pontnál csak az üzletszerűség minősítette tovább, a hivatali helyzettel egyéb módon visszaélés nem.

[102] Abban nem tévedett az elsőfokú bíróság, hogy a II. r. vádlott két rendbeli hivatali vesztegetés elfogadását valósított meg, mivel két vádlott-társával, a III. és az V. r. vádlottal is korrupciós kapcsolatban állt. Az üzletszerűség megállapítása és a III. r. vádlotthoz kapcsolható cselekmény folytatólagos minősítése is megfelel az irányadó tényeknek és a büntető anyagi jogi szabályoknak.

[103] A III. r. és V. r. vádlottak ugyanannak a korrupciós kapcsolatnak voltak az aktív vesztegetői oldalon álló szereplői, felelősségük a megállapodás terjedelméhez igazodott. A IV. r. vádlott a 2. tényállási pontot érintően, a III. r. vádlott pedig a 3. tényállási pontot érintően részesként jelent meg a II. r. vádlott által elkövetett bűncselekményben.

[104] A Terhelt3 III. r. vádlott és terhelt2 II. r. vádlott megállapodása a potenciális ügyfelek kiközvetítésére terjedt ki. Ahogy az ítéltábla már kifejtette, a II. r. vádlott visszaélt hivatali helyzetével akkor, amikor ennek a megállapodásnak megfelelően járt el, és hivatása során szerzett ismeretei felhasználásával több kínai származású vállalkozót irányított a III. r. vádlott ügyfélkörébe annak érdekében, hogy a III. r. vádlottól az ígért előnyben részesülhessen is. Mivel a III. r. vádlottal már eleve ebben állapodott meg, értelemszerű a következtetés, hogy a III. r. vádlott eleve ezen „eredménykötelem” teljesülését várta el, vagyis azért ígérte az anyagi előnyt a II. r. vádlottnak, hogy ő a munkája során szerzett ismeretei felhasználása útján hivatali helyzetével visszaéljen. Következésképpen – egyetértve az ügyészség álláspontjával – a terhére a Btk. 293. § (2) bekezdés 3. fordulata szerinti minősített eset róható.

[105] A III. r. vádlott bűnsegédi magatartásának minősítése a II. r. vádlott által a 3. tényállási pontban írtak keretében megvalósított tettesi alapcselekmény minősítéséhez igazodik, így

mivel ott egyedül az üzletszerűség minősítette a II. r. vádlott magatartását, az elsőfokú bíróság jogi értékelése helyes volt.

[106] Terhelt4 IV. r. vádlott esetében hangsúlyozandó, hogy magatartása messze túlmutat azon, hogy csupán tudott élettársa illegális bevételeiről és – az élettársi vagyonszösségből fakadóan – részt vett azok elköltésében. A IV. r. vádlott aktív résztvevője volt a korrupciós bűncselekménynek, nem csak tudott arról, hanem kifejezetten biztatta és különböző módszerekkel motiválta a II. r. vádlottat arra, hogy szerezzen további pénzeket. A II. r. vádlott rendszeresen beszélt meg vele azt, hogy mikor milyen összegeket tudott szerezni, és a IV. r. vádlott szintén rendszeresen kevesellte ezeket az összegeket. Így Terhelt4 IV. r. vádlott szándékerősítő hatást gyakorolt a II. r. vádlottra, amiből egyenesen következik a bűnségi magatartásra vont jogkövetkeztetés. A IV. r. vádlott esetében is irányadó az, hogy a bűnségély minősítése mindig igazodik a tettesi alapcselekmény minősítéséhez, így az ítéltábla itt is elvégezte a II. r. vádlott cselekményének átminősítéséből fakadó helyesbítéseket.

[107] Terhelt5 V. r. vádlott által megvalósított aktív vesztegetői magatartása tekintetében a jogi minősítés ugyanazon az elvi alapon áll, mint a III. r. vádlott esetében: az V. r. vádlott – azzal a feltétellel, hogy ő a III. r. vádlott cégét bízta meg a vámügynöki tevékenység ellátásával – azért ígért konténerenként 20 000 Ft-ot a II. r. vádlottnak, hogy pénzügyörként maga is biztosítsa az ígért kedvező feltételek melletti vámkezelést. Minthogy tehát az aktív oldalon nem az eredmény, hanem pusztán a célzat maga minősíti az elkövetői cselekményt, így – a fent kifejtettek szerint – az V. r. vádlott azért ígérte az előnyt a II. r. vádlottnak, hogy ő a hivatali helyzetével visszaéljen, vagyis ő is a Btk. 293. § (2) bekezdése szerinti minősített esetet valósította meg.

[108] Az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabási körülményeket csaknem hiánytalanul vette számba, azonban azok újraértékelése volt szükséges arra figyelemmel, hogy a II-V. r. vádlottak esetében az ítéltábla az elkövetett cselekmények minősítését a vádlottak hátrányára módosította.

[109] Az elsőfokú bíróság a vádlottak javára értékelte az időmúlást, azonban nem értékelte az eljárás elhúzóadását. A 2/2017. (II. 10.) AB határozat alkotmányos követelményként rögzíti, és ennek nyomán már a Be. 564. § (4) bekezdésében is megjelenő előírás, hogy amennyiben a bíróság a terhelttel szemben alkalmazott büntetőjogi jogkövetkezményt az eljárás elhúzóadás miatt enyhíti, akkor határozatának indokolása rögzítse az eljárás elhúzóadásának a tényét, valamint azzal összefüggésben a büntetés enyhítését és az enyhítés mértékét. Míg az időmúlás csupán a bűncselekmény elkövetése és elbírálása között eltelt idő hosszát fejezi ki, az eljárás elhúzóadás a büntetőügyben eljáró hatóság oldalán felmerült mulasztásra vezethető vissza. Ezért nem mellőzhető annak elemzése az ítéletben, hogy a hatóságok betartották-e az eljárás észszerű határidőn belül történő elbírálására irányuló kötelezettségüket [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés, Be. (1) preambulumbekkezdés].

[110] Az ügyiratok tartalma alapján megállapítható, hogy a nyomozás elrendelésére 2017 februárjában és májusában került sor. Ehhez képest a vádiratokat 2021. január 5. napján és 2021. december 9. napján nyújtotta be az ügyészség az elsőfokú bíróságra. A nyomozati iratokból nem olvasható ki olyan körülmény, amely a nyomozás ilyen mértékű elhúzódását indokolta volna, ugyanis a nyomozás során a vádlottakon kívül kizárólag tanú² tanú kihallgatására került sor, ezen kívül a nyomozó hatóság csupán okirati bizonyítékokat szerzett be. Az ítéltábla által elfogadott tényállás elsősorban a titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékokon, illetve a III. r. vádlott nyomozás során tett beismerő vallomásán alapul, márpedig ezek a bizonyítékok már a nyomozás kezdeti szakaszában a nyomozó hatóság rendelkezésére álltak. Ezen adatok alapján az ítéltábla azt állapította meg, hogy az eljárás elhúzódása részben a nyomozás lefolytatásában tapasztalható passzív időszakokra vezethető vissza, és ennek a kiszabott büntetés mértékében is tükröződnie kellett.

[111] További súlyosító körülményként kellett értékelni terhelt² II. r. vádlott és Terhelt⁴ IV. r. vádlott esetében azt, hogy a folytatólagosan elkövetett hivatali vesztegetés elfogadása büntette két minősítő körülményt is megvalósított, terhelt³ vádlott esetében pedig a többszörös halmazat nyomatékát növelte az a tény, hogy a halmazatban álló bűncselekmények közül kettő is a hivatali vesztegetés minősített esetét meríti ki. Terhelt⁵ V. r. vádlott esetében az ítéltábla azt állapította meg, hogy az általa elkövetett bűncselekmény a hivatali vesztegetés alapesete helyett a minősített esetet valósítja meg, így a rá irányadó tételkeret az elsőfokú bíróság által irányadónak tekintett három évig terjedő szabadságvesztés helyett egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés volt.

[112] terhelt² II. r. vádlott esetében az elsőfokú bíróság értékelte a vádlott egészségi állapotát is. A védelem nem csatolt be olyan tartalmú orvosi dokumentációt, amelyből arra lehetne következtetést vonni, hogy a II. r. vádlott számára a börtönkörülmények a szabadságvesztés céljain túlmenő hátrányt okoznának. A nyilvános ülésen a másodfokú bíróság is észlelte, hogy a II. r. vádlott erősen sántít, ami kétségek nélkül nehézségeket okozhat a napi életvitelben, de ez a korlátozottság nem olyan mértékű, aminek a büntetés tartamára nagyobb mértékű kihatása lehetne.

[113] A súlyosító körülmények bővülése és Terhelt⁵ V. r. vádlott esetében a minősített eset megállapításából fakadó hátrányosabb tételkeret mellett is teljes mértékben elfogadható az elsőfokú bíróság álláspontja abban, hogy a büntetési célok érvényesítése nem igényli a főszabály szerint irányadó különös részi tételkeret alsó határát elérő tartamú szabadságvesztés kiszabását. Ugyanis az eljárás elhúzódása és a III. r. vádlott esetében a feltáró jellegű beismerő vallomás ténye olyan nyomatékos enyhítő körülmény, amely még a súlyosabb minősítések mellett is indokolja az enyhítő szakasz alkalmazását.

[114] Az ítéltábla a büntetések tartamával is egyetértett. Az I. és II. r. vádlottak által elkövetett bűncselekmények tárgyi súlya nem indokolja az enyhítő szakasz teljes kihasználását és a leszállított tételkeret alsó határának megfelelő tartamú büntetés kiszabását. Ugyanis a hivatalos személyek által elkövetett vesztegetési cselekmények kocéglly

mértékben ássák alá a közbizalmat, és végső soron az állam alapvető feladatainak ellátását. A hivatali korrupció köztudomásúan elszaporodott bűncselekmény, az ellene folytatott küzdelem kiemelt állami érdek, és ennek a célkitűzésnek a bíróság a törvény szigorának alkalmazásával és ennek folytán megfelelő visszatartó erőt jelentő, hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabásával tud eleget tenni. Erre figyelemmel – szemben a védelmi érvelésekkel – nincs ok az elszaporodottság mint súlyosító körülmény mellőzésére.

[115] A vádlottak által elkövetett bűncselekmények társadalomra veszélyessége nem csak az absztrakció szintjén jelenik meg. A konkrét cselekmények jellemzői, vagyis az, hogy az I. r. vádlott vezető beosztású hivatalos személyként hosszabb időn keresztül hozott részrehajló döntéseket a III. r. vádlott által adott előnyért cserébe, továbbá az, hogy a II. r. vádlott több gazdasági szereplővel tartott fenn korrupciós kapcsolatot, és ennek során több alkalommal fogadott el készpénzt, mind arra utalnak, hogy a tényállásban írt bűncselekmények konkrét tárgyi súlya is nagyobb.

[116] Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések enyhítése nem tükrözné a vádlottak által elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyát, a súlyosítást pedig nem indokolja az enyhítő körülmények száma és nyomatéka, különös figyelemmel az eljárás elhúzódására. A törvényszék figyelemmel volt az ítélet belső arányosságára is, és helyesen döntött úgy, hogy a bűncselekményeket teljeskörűen feltáró III. r. vádlott esetében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével is elérhetők a büntetési célok.

[117] A Terhelt5 V. r. vádlott által elkövetett bűncselekmény büntetési tételkerete egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ezért az ő esetében is fel kell hívni a Btk. 82. § (1) bekezdését és a (2) bekezdés d) pontját.

[118] Az elsőfokú bíróság törvényesen döntött a pénzbüntetés kiszabásáról, és annak mértéke is megfelelően tükrözi a vádlottak személyében és az általuk elkövetett bűncselekményekben rejlő társadalomra veszélyességet. Törvényesen rendelkezett az I. és II. r. vádlottak esetében a közügyektől eltiltásról, a foglalkozástól eltiltásról és a vagyonekbeavatásról is, ahogy a feltételes szabadság legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezések is törvényesek.

[119] Az ítéltábla egyetértett azzal az ügyészi indítvánnyal, amely szerint Terhelt5 V. r. vádlottal szemben vagyonekbeavatást kell alkalmazni. A Btk. 74. § (1) bekezdés f) pontja szerint vagyonekbeavatást kell elrendelni arra a vagyoni tárgyra, ami az adott vagy ígért vagyoni előny tárgya volt. Az irányadó tényállás szerint Terhelt5 V. r. vádlott 20 000 Ft-ot ígért terhelt2 II. r. vádlottnak, azonban arra nincs adat, hogy azt át is adta volna. Erre figyelemmel állapította meg az ítéltábla azt, hogy az V. r. vádlott vesztegetési cselekménye a vagyoni előny ígéretében öltött testet. Erre a tényre figyelemmel azonban a törvény kötelező rendelkezése folytán a vagyonekbeavatás alkalmazása nem mellőzhető.

[120] A törvényszék a bűnügyi költség összegének és viselésének meghatározása során nem vétett hibát.

[121] A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg annak törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[122] A másodfokú eljárásban a tolmácsolással és az ügyiratok lefordításával kapcsolatosan felmerült bűnügyi költséget a Be. 576. § (1) bekezdés *b)* pontja, az egyéb költséget a Be. 613. § (2) bekezdése *a)* pontja alapján az állam viseli.

Budapest, 2023. október 11.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.,
s.k.,

a tanács elnöke

dr. Ignác György s.k.,

előadó bíró

dr. Raczky Katalin

bíró

A Fővárosi Törvényszék 22.B.14/2021/66. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.140/2023/29. számú határozatában foglalt változtatásokkal valamennyi vádlott tekintetében 2023. október 11. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. október 11.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.,
a tanács elnöke